GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 105 AB — Czwartek, 20 października 1938 — Rok 1

Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Bydgoszcz, Chełmno, Chojnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kartuzy, Kościerzyna, Lipno — — — Nowe-Miasto, Rypin, Sępolno, Starogard, Swiecie, Szubin, Tczew, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo, Wyrzysk — —

Twój głos wyborczy, jak zbrojne ramię, powie o mocy Ojczyzny

3 i pół godzinna rozmowa min. Becka z królem Karolem II.

GALACZ. Wczoraj o godz. 16 minister Beck ze świtą przybył do Galaczu, przywitany na dworcu przez ministra spraw zagranicznych Rumunii Comnena, polskiego attache wojskowego ppłk. dypl. Zakrzewskiego i mjr. dypl. Zimnala.

Z dworca minister Beck w towarzystwie ministra Comnena oraz świty i pozostałych osobistości urzędowych udał się samochodem przez miasto do portu, gdzie wprowadzono go na jacht królewski.

Minister Beck został natychmiast przyjęty przez króla Karola II.

Rozmowa ministra Becka z Monarchą rumuńskim trwała trzy i pół godziny.

Wieczorem odbył się obiad w ścisłym gronie na jachcie królewskim, w którym wzięli udział Monarcha, minister Beck, minister Comnen oraz generałowie, członkowie rządu, którzy są obecni na manewrach, a mianowicie generał obrony narodowej Ciuperca, minister zaopatrzenia armii gen. Jacobini i minister zdrowia gen. Marinesco oraz ambasadorowie Polski i Rumunii i członkowie dworu.

Lot dyrektora gabinetu min. Spraw Zagr. do Budapesztu

WARSZAWA. Wczoraj rano z lotniska na Okęciu wystartował do Budapesztu dyrektor gabinetu ministra Spraw Zagr. p. Michał Łubieński.

Bezpośrednio po przybyciu do stolicy Węgier dyr. Łubieński odbędzie rozmowy z kierownikami węgierskiej polityki zagranicznej.

Samolot polski z dyr. Łubieńskim przybył na lotnisko budapesztenskie o godzinie 9 rano.

Narada na Zamku

WARSZAWA. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj w obecności p. Marszałka Śmigłego-Rydza, p. prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja Składkowskiego i p. wiceministra inż. E. Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

W niedzielę przemówienie p. Premiera

WARSZAWA. W niedzielę, dn. 23 bm o godz. 15 prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski, kandydujący na posła z 20 okręgu wyborczego, będzie przemawiać w Turku (wojew. poznańskie) w auli gmachu Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego.

Przemówienie p. Premiera będzie transmitowane przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia.

Duże wrażenie — ale nie niespodzianka

BUKARESZT. Wiadomość o spotkaniu ministra Becka z królem Karolem II rozeszła się w Bukareszcie we wtorek w południe i wywołała w kołach politycznych rumuńskich duże wrażenie — ale nie niespodziankę.

Koła polityczne rumuńskie Bukaresztu stwierdzają, że w chwili, kiedy rozgrywają się w Europie środkowej doniosłe zagadnienia interesujące bezpośrednio obydwa kraje, kontakt króla Karola II, który — jak wiadomo — osobiście czuwa nad rumuńską polityką zagraniczną, z kierownikiem polityki zagranicznej Polski, jest potrzebny i pożądany, gdyż pozwoli na wymianę opinii i uzgodnienie stanowisk obu zaprzyjaźnionych krajów.

Zwłoki pierwszego ułana-legionisty w kraju

CHORZÓW. Pociąg ze zwłokami śp. płk. Beliny - Prażmowskiego przybył do Chorzowa o godz. 13.

Tutaj w obecności przedstawicieli władz z wojewodą śląskim dr. Grażyńskim na czele, przy dźwiękach „Pierwszej Brygady" i odgłosie syren okolicznych fabryk, beliniacy wzięli trumnę na barki i przenieśli ją do polskiego wagonu, gdzie składano następnie wieńce od organizacyj i instytucyj.

O godz. 14 pociąg ze zwłokami wyruszył do Katowic, gdzie przybył o godz. 14.45.

Po półgodzinnym postoju pociąg z wagonem - katafalkiem odjechał do Krakowa przy dźwiękach „Pierwszej Brygady".

* * *

Pana Prezydenta R. P. i pana Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych na uroczystościach pogrzebowych ś. p. Beliny-Prażmowskiego w dniu 20. bm. w Krakowie reprezentować będzie pan inspektor armii gen. broni Kazimierz Sosnkowski. Pana ministra Spraw Wojskowych i wojsko reprezentować będzie pierwszy wiceminister Spraw Wojskowych gen. bryg. Janusz Głuchowski

Z pobytu p. Ministra W. R. i O. P. w Toruniu

W dniu wczorajszym p. minister W. R. i O. P. prof. dr. Wojciech Świętosławski przybył o godz. 8 rano do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego, gdzie powitany został przez p. kuratora dr. A. Ryniewicza. W sali konferencyjnej przedstawili się następnie p. Ministrowi naczelnicy wydziałów, wizytatorzy i inspektorzy szkolni z terenu Pomorza.

Dziatwa szkół toruńskich wita kwiatami p. min. prof. Świętosławskiego. Obok p. ministra p. kurator dr. Ryniewicz.

O godz. 9 p. min. Świętosławski w towarzystwie dyr. dep. Min. p. dr. Pollaka i nacz. wydz. prezydj. p. dr. Statkiewicza udał się na dziedziniec szkoły powszechnej nr. 1, gdzie ustawiły się delegacje wszystkich szkół toruńskich ze sztandarami, organizacje szkolne P. C. K., LMK. oraz harcerze.

Jedna z uczennic wręczyła p. Ministrowi bukiet kwiatów, a w imieniu harcerzy powitał p. Ministra uczeń Nowak.

Następnie w auli szkoły rozpoczęły się obrady wewnętrzne 3-dniowego zjazdu inspektorów szkół powszechnych z całego Pomorza przy udziale p. min. Świętosławskiego, nacz. dr. Pollaka i Stetkiewicza oraz kuratora dr. Ryniewicza.

Przedmiotem obrad były sprawy organizacyjne szkolnictwa powszechnego na terenie Pomorza. Omówiono również plan pracy na rok 1938/39. Zjazd poświęcony jest m. in. omówieniu zagadnienia realizacji ustawy o ustroju szkolnictwa powszechnego ze szczególnym uwzględnieniem szkół powszechnych trzeciego stopnia oraz szkół t. zw. zbiorowych, które umożliwiają dalsze kształcenie się w szkołach średnich zdolniejszej młodzieży szkolnej, pozbawionej możności uczęszczania do szkoły trzeciego stopnia.

W południe w kasynie oficerskim odbyło się śniadanie, po południu p. Minister złożył wizytę p. kuratorowi dr. A. Ryniewiczowi, wieczorem zaś goście wzięli udział w obiedzie wydanym przez Pana Wojewodę Pom. min. Wł. Raczkiewicza.

Dziś p. minister udaje się w teren na wizytację kilku szkół.

Walka z Arabami o Jerozolimę

JEROZOLIMA. Cała Jerozolima żyje w najwyższym podnieceniu nerwowym. Powstańcy arabscy, którzy zabarykadowali się w dzielnicy muzułmańskiej miasta, wystawili na murach karabiny maszynowe i ostrzeliwują każdego, kto tylko się zbliża. Gęsta strzelanina trwa bez przerwy.

Władze brytyjskie wprowadziły również w nowej dzielnicy Jerozolimy stan wyjątkowy. Ulice Jerozolimy zupełnie opustoszały. Widać tylko gęste patrole wojskowe.

Wczoraj rano wojska brytyjskie, które otoczyły całą starą dzielnicę Jerozolimy, zaczęły wkraczać do niej przez wszystkie bramy z zachowaniem dużej ostrożności.

Nad ulicami przelatują bez przerwy brytyjskie samoloty, zrzucając ulotki, nawołujące ludność do pozostawania w mieszkaniach ze względu na mające się rozpocząć działania wojskowe. Arterie dojazdowe do starej dzielnicy zamknięte są zasiekami z drutu kolczastego oraz gniazdami karabinów maszynowych.

Paryż o podróży rumuńskiej min. Becka

W Paryżu wiadomości o wyjeździe min. Becka zestawiane są z pogłoskami, według których terytoria zakarpackie miałyby być podzielone między Węgry a Rumunię. Mówi się również o planowym podziale Rusi Zakarpackiej między Węgry, Rumunię a Polskę.

Świadectwo moralności dla „Pielgrzyma“

Plotki i krętactwa

Na łamach „Dz. Bydgoskiego“ zabiera głos ks. Feliks Klonowski ze Starogardu, który pisze:

„Że wiadomości, podawane przez „Pielgrzym“ i spółkę — „Dziennik Starogardzki“ i „Goniec Pomorski“ nie zawsze odpowiadają prawdzie, znana to rzecz. Ale czasem, zwalczając niewygodne sobie stronnictwa, czy też osoby, wymyśla „Pielgrzym“ takie „niestworzone historie“, że wątpię, czy którakolwiek inna gazeta byłaby do tego zdolna.

Oto jeden przykład, mnie osobiście dotyczący: W n-rze z dnia 27. 9. br. podaje „Pielgrzym“ że wiec Stronnictwa Pracy w Tczewie w dniu 25. 9. zupełnie się nie udał. Ale nie dość na tym. Podaje „Pielgrzym“ jeszcze bliższe szczegóły. I tak pisze, że na ten wiec przybyłem m. in. jako referent. Tam na próżno jednak przez okno tęsknie wyglądałem na słuchaczy, ponieważ nikt nie przyszedł na wiec. Ze zmartwienia więc wypiłem bombkę piwa (wnioskowaćby z tego można, że „Pielgrzym“ jest wyznawcą zasady: „dobry trunek na frasunek“) i jak niepyszny opuściłem Tczew.

Opis więc wcale barwny mojego pobytu w Tczewie i zdawałoby się zupełnie dokładny. Ma tylko, niestety jedną wadę, że jest od początku do końca zmyślony, bo ja ani w tę niedzielę, ani nawet od kilku lat w Tczewie wcale nie byłem.

Przeczytawszy ten opis, posłałem „Pielgrzymowi“ sprostowanie. Ale „Pielgrzym“ zamiast lojalnie umieścić moje sprostowanie, wyjaśnił swoim czytelnikom, że się pomylił tylko co do nazwiska, bo to miał być rzekomo ks. Klinkosz, prefekt szkół powszechnych w Tczewie. Pisze mianowicie „Pielgrzym“ „zamiast ks. Klonowski, winien być ks. Klinkosz“.

Nie bardzo dowierzając „Pielgrzymowi“, zwróciłem się do ks. Klinkosza (swoją drogą dobrego mojego przyjaciela) po informacje w tej sprawie. I oto, co ks. Klinkosz mi oświadczył:

„Nie udałem się w dniu 25. 9. br. na wiec w Tczewie jako referent.

Nie wyglądałem tęsknie przez okno za słuchaczami.

Nie piłem ze zmartwienia piwa, ani nie opuszczałem w dniu tym wcale Tczewa, a tym bardziej jak niepyszny“.

No więc zamiast jednej bajeczki, ułożył „Pielgrzym“ już dwie. Ciekawy jestem, którego też księdza teraz z kolei katolicki(!) „Pielgrzym“ się uczepi.

Dziękując z góry Szan. Panu Redaktorowi za umieszczenie tych słów, łączę wyrazy głębokiego szacunku

Ks. Feliks Klonowski.“

Starogard, dnia 15. 10. 1938 r.

14 zakonnic polskich z Ameryki w Polsce

WARSZAWA. Wczoraj o godz. 14 w gmachu SS. Nazaretanek odbyło się uroczyste powitanie zakonnic polskich z Ameryki. 14 sióstr przybyło do Polski na zaproszenie Światowego Związku Polaków Zagranicą.

Do zgromadzonych zakonnic przemówił prezes Hełczyński, witając w serdecznych słowach rodaczki przybyłe na 3 kurs wiedzy o Polsce.

Niemczyzna wyparta z Pragi

PRAGA. Wczoraj ukazał się ostatni numer wychodzącego w Pradze w języku niemieckim poczytnego dotąd organu stronnictwa socjal - demokratycznego „Prager Mittag“. Zawieszone zostały również audycje radiostacji Praga II, która od szeregu lat nadawała program wyłącznie w języku niemieckim. Na miejsce audycji niemieckich radiostacja Praga II nadawać będzie audycje w języku czeskim.

Już przed kilku tygodniami zamknięty został teatr niemiecki w Pradze, jak również zlikwidowano niemiecką akademię handlową.

Wszystkie wyższe szkoły niemieckie pozostają nadal nieczynne.

Olbrzymi diament

RIO DE JANEIRO. Czwarty co do wielkości diament świata nazwany „Prezydent Vargas“, został znaleziony w kopalniach Minas Geraes. Jak słychać, olbrzymi ten diament został sprzedany za cenę 80 tysięcy funtów szterlingów pewnej firmie holenderskiej i ma być niebawem wysłany do Amsterdamu. Po oszlifowaniu brylant będzie wystawiony na sprzedaż w Anglii.

Podróż króla greckiego do Londynu

ATENY. Król Jerzy grecki wyjedzie w końcu bieżącego tygodn[illegible] do Londynu.

Podziw dla Polski w Niemczech

BERLIN. W korespondencji zatytułowanej „Droga Polski po kryzysie — Polityka pułkownika Becka doprowadziła do sukcesu“, „Berliner Lokal-Anzeiger“ zajmuje się stanowiskiem dyplomacji polskiej w ostatnich tygodniach. Zdaniem korespondenta dni, które poprzedziły decyzję Polski wymagały od kierownictwa polskiej nawy państwowej, a zwłaszcza jej polityki zagranicznej zimnej krwi i koncentracji politycznej. Dla uchwycenia psychologicznego i taktycznego momentu należało świadomie kroczyć ku celom, aby móc przeciwstawić się jawnym i ukrytym groźbom z zewnątrz.

Co się tyczy powrotu Zaolzia do Polski, to znaczenie tego aktu politycznego, zdaniem korespondenta leży nie tylko w powiększeniu się terytorium czy ludności polskiej, lecz w bodźcu, jaki Polska uzyskała. **Należy ona do państw dynamicznych.** To poczucie, które cechuje obecnie najszersze warstwy Polski, nie pozostanie bez wpływu na sytuację wewnętrzną, co również nie jest bez znaczenia wobec zbliżających się wyborów.

Nowy eksperyment angielski z Palestyną

LONDYN. Przed paru dniami organ robotniczy „Daily Herald“ zamieścił sensacyjną wiadomość, że rząd angielski zrezygnował z planu podziału Palestyny, t. zw. planu lorda Peela.

„Daily Telegraph“ wyraża dziś podobne poglądy. Zdaniem pisma, rząd angielski opracowuje nowy projekt utworzenia żydowsko - arabskiego państwa w Palestynie pod egidą Wielkiej Brytanii.

Sekretarz stanu dla spraw kolonij Malcolm Mac Donald przedłożył wczoraj wytyczne nowego projektu gabinetowi.

Z płonącym skrzydłem i bez motoru

Zimna krew pilota uratowała życie 11 pasażerom

NOWY JORK. W pobliżu miejscowości Montgomery w stanie Alabama wydarzyła się katastrofa samolotowa. Samolot pasażerski zmuszony był do lądowania, gdyż zapaliło się skrzydło samolotu, a jeden z motorów oderwał się. Lądując na zupełnie przypadkowym lotnisku, którym było zorane pole, pilot zdołał uniknąć poważniejszych następstw katastrofy, tak że 11 pasażerów samolotu wyszło z wypadku bez szwanku. Pilot i jego pomocnik, ratując pasażerów, ulegli stosunkowo lekkim oparzeniom. Samolot i ładunek poczty spłonął doszczętnie.

Pływający dźwig szerzył spustoszenie w porcie kłajpedzkim

14 statków rybackich w niebezpieczeństwie

W ostatnich dniach Prusy Wschodnie i wybrzeże Bałtyku nawiedzone zostały gwałtownymi burzami, które zwłaszcza na wybrzeżu wyrządziły szereg znacznych szkód.

Burza wyrządziła znaczne szkody także w porcie kłajpedzkim. Stojący na kotwicy statek niemiecki zerwał się i zderzył się z drugim statkiem litewskim. Oba statki zostały poważnie uszkodzone. Poza tym zerwał się również dźwig pływający, który pędzony wichrem wyrządził w porcie znaczne szkody.

Na wysokości granicy litewsko-niemieckiej burza chwyciła na pełnym morzu 14 statków rybackich z Neukuhren, które udały się na połów fląder. Statkom tym udało się z wielkim trudem dotrzeć do portu kłajpedzkiego, w którym znalazły schronienie.

6 ofiar katastrofy 2 bombowców angielskich

LONDYN. We wtorek wieczór dwa samoloty bombowe najnowszego typu zderzyły się z sobą w miejscowości Dunmore w hrabstwie Essex i spłonęły. Pięciu lotników poniosło śmierć na miejscu, zaś szósty, który zdołał wyskoczyć ze spadochronem odniósł tak ciężkie obrażenia, że zmarł wkrótce.

Wiele komentarzy wywołało znalezienie w jednym z samolotów notatki: „Jak będzie wyglądał aparat za parę minut“. Przypuszczają, że była to ostatnia depesza nadawana przez radiotelegrafistę spadającego samolotu.

Oba samoloty były specjalnie przystosowane do lotów długotrwałych.

Przemycili milion marek

w ciągu stu „podróży poślubnych“

BERLIN. Z Kolonii donoszą o niezwykle pomysłowej organizacji przemytniczej na granicy z Holandią, którą wykryła ostatnio policja niemiecka. Banda składała się z 12-tu osób, wyłącznie Żydów, a na czele jej stało pewne żydowskie małżeństwo z Holandii. Aresztowani w ciągu swej działalności, zdołali przemycić za granicę ponad jeden milion marek w gotówce, w złocie i biżuterii. W czasie aresztowania bandy odebrano im przemyt wartości około pół miliona marek. Żydowska para małżeńska przekraczała kilkakrotnie granicę w luksusowym samochodzie, oświadczając za każdym razem celnikom, iż znajduje się w podróży poślubnej i że jako obywatele holenderscy udaja sie do Holandii. Ustalono, iż para ta w ten sposób przekroczyła granicę około stu razy.

W czasie aresztowania kobieta miała na sobie cenne futro z breitszwanców, wspaniałe pierścionki z wielkimi brylantami, wiele innej cennej biżuterii oraz sporą sumę pieniędzy. Władzom celnym udało się stwierdzić, iż wszystkie te przedmioty, łącznie z gotowizną, nie stanowiły ich własności, a luksusowy samochód był wynajęty. Jednocześnie władze celne wpadły na trop innego przestępstwa przemytniczego, ustalono mianowicie, że pewien holenderski urzędnik pocztowy przekraczający granicę w sprawach służbowych, przemycał z Niemiec do Holandii znaczne sumy w gotówce.

Depesza harcerzy do p. Wojewody Pomorskiego

Pan Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz otrzymał między innymi depeszę treści następującej:

„Zebrani w Inowrocławiu instruktorzy harcerze i delegaci kół przyjaciół na uroczystym przekazaniu części terenów okręgu wielkopolskiego okręgowi pomorskiemu, ślemy Panu Ministrowi wyrazy hołdu i zapewniamy, że tak, jak dotychczas pracować będziemy w ramach Wielkiego Pomorza dla Wielkości Polski“.

Zgon weterana z r. 1863 i legionisty-beliniaka

KIELCE. W Kielcach zmarł śp. Franciszek Piotrowicz, weteran powstania 1863 r. i b. legionista 1 pułku ułanów Beliny.

Pogrzeb sędziwego weterana odbył się z udziałem przedstawicieli miejscowych władz, wojska, pocztów sztandarowych i delegacyj Koła Ułanów im. Beliny, Związek Legionistów i peowiaków.

Aby nie rozbijać głosów rolniczych

Prezes Łangowski wycofał swoją kandydaturę

P. Leon Łangowski, kandydat na posła z okręgu grudziądzkiego i przewodniczący obwodu OZN wycofał swoją kandydaturę. W piśmie do sekretariatu O.Z.N. w Toruniu p. Łangowski stwierdza, że postąpił tak dla dobra rolnictwa, nie chcąc rozbijać głosów.

Jednocześnie zaznacza, iż zostaje gorliwym propagatorem idei Zjednoczenia Narodowego.

Niepopularność dr. Benesza

PRAGA. Według wiadomości nieoficjalnych b. prezydent republiki dr. Benesz opuścił Czechosłowację, udając się na razie do Rumunii, następnie zaś rzekomo do Rosji Sowieckiej. Stamtąd b. prezydent wyjechać ma do Chicago.

Od momentu dymisji dr. Benesza wszystkie sprawy, dotyczące jego osoby utrzymywane są w ścisłej tajemnicy, co zapewne pozostaje w związku z niewątpliwą niepopularnością b. prezydenta i obawą władz co do możliwości niebezpiecznych dla b. prezydenta odruchów ze strony ludności.

Jubileusz Banku Ludowego w Olsztynie

BERLIN. „Bank Ludowy“ w Olsztynie obchodził w niedzielę, 16 bm. 25-lecie swego istnienia. Dzięki solidarnej postawie ludności polskiej i dzięki wzajemnej pomocy i roztropności kierownictwa banku, przetrwał on zwycięsko dni ostrych kryzysów. Bank Ludowy w Olsztynie stał się nie tylko ośrodkiem życia gospodarczego polskiej ludności na Warmii, lecz również i polskiego życia społecznego tej dzielnicy.

Strajk w porcie nowojorskim

NOWY JORK. W tutejszym porcie wybuchł strajk, który w pierwszym rzędzie zagraża normalnym czynnościom spełnianym przez holowniki portowe. Szereg statków nie mógł opuścić portu bez pomocy holowników.

Amerykański urząd policyjny w ręku przestępców

NOWY JORK. Tutejsze władze bezpieczeństwa wpadły na ślad wielkiej, nowej afery korupcyjnej, która wywołała duże wzburzenie opinii publicznej. Prezydent policji nowojorskiej stwierdził podczas niespodziewanej inspekcji urzędu policji w Brooklinie brak większości aktów policyjnych, wśród nich około 7000 fotografii rozpoznawczych uwięzionych osób. W Brooklinie urzędował już od dłuższego czasu specjalnie delegowany tam komisarz, którego zadaniem było przeprowadzenie śledztwa w sprawie wykrytych już przed paru miesiącami nadużyć. Komisarz ten został aresztowany, a w jego miejsce wysłany został prokurator Nowego Jorku.

Radiostacja Schoenbrunn

BERLIN. W związku z przejęciem przez Niemcy radiostacji pod Morawską Ostrawą komunikują, że nazywa się ona teraz Schoenbrunn. Do czasu założenia nowego studia, stacja Schoenbrunn będzie transmitowała program wrocław-

Przegląd prasy

Nie lubią nas

W tygodniku „Prosto z Mostu“ czytamy pod powyższym nagłówkiem:

„Ktokolwiek przyjeżdża z Francji, przywozi wieści o tym, jak bardzo nas tam teraz nie lubią.

W Anglii, gdzie stosunek do Polaków bardzo się ostatnimi laty poprawił, po samodzielnym zajęciu przez Polskę Śląska Zaolzańskiego bez czekania na nową konferencję i parafę Chamberlaina, nastąpiło również pewne oziębienie sympatyj do nas.

Ba, nawet Niemcy, którzy przesadnie w okresie walki dyplomatycznej o Sudety reklamowali swe przyjazne uczucia dla Polski, teraz gdy wchodzi na porządek dzienny sprawa granicy węgiersko-słowackiej i Rusi Zakarpackiej, bardzo ostygli w zapałach, skoro się zorientowali, że Polska prowadzi w basenie Dunaju własną politykę i ma duży posłuch zarówno w Bratyslawie jak i w Budapeszcie.

Nie lubią nas ani we Francji, ani w Anglii, ani w Niemczech. I nie ma się czym martwić.

W polityce międzynarodowej lubiane są te narody, z którymi nie trzeba się liczyć, albo te, które są tak silne, że liczyć się z nimi każdy musi. My przestaliśmy być narodem, z którym nie trzeba się liczyć. Przestano więc nas lubieć z tego powodu. A nie zaczęto jeszcze lubieć jako tych, z którymi trzeba się liczyć. Jesteśmy w połowie drogi. Jesteśmy kłopotliwi, bo czegoś chcemy i do czegoś dążymy. Dlatego nas nie lubią.

Polubią jeszcze, nie ma strachu!...“

Kulą w płot

Mowa katowicka wicepremiera im. E. Kwiatkowskiego dała kilku dziennikom asumpt do napaści na „Gazetę Polską“. Zarzucono, że „Gazeta Polska“ scenzurowała przemówienie p. wicepremiera i skonfiskowała szereg rozdziałów i ważnych momentów. Posunięto się nawet do wysuwania z tego najdalej idących wniosków, a „konfiskatę“, przypisano wprost płk. Miedzińskiemu, nacz. redaktorowi „Gazety Polskiej“.

Tymczasem rzecz przedstawia się najniewinniej w świecie. Było technicznym niepodobieństwem zamieścić obszerne przemówienie p. wicepremiera bez skrótów, które czyniono w pośpiechu zrozumiałym dla każdego, znającego technikę redakcyjną:

„Nie miało to jednak — jak stwierdza „Gazeta Polska“ — żadnych intencyj politycznych.

Wreszcie stwierdza „Gazeta Polska“, że płk. B. Miedziński, naczelny redaktor „Gazety Polskiej“ rozpoczął w „Gazecie“ urlop jeszcze w dniu 1 września. W niedzielę pułk. Miedziński bawił poza Warszawą. Łączenie sprawy skrótów dokonanych w przemówieniu p. wicepremiera z osobą pułk. Miedzińskiego jest zatem całkowicie oparte na fikcji i fantazji“.

Dość już tego!

Pod tym tytułem pisze „Expr. Poranny“ o postępowaniu francuskich pism czołowych. Zamieszczają one:

„...Wiadomości i reportaże, mające zohydzić Polskę w oczach czytelnika francuskiego i wzruszyć go niedolą Czechów. Pisma, które zdobyły się na to, by opisać bezstronnie triumfalne przyjęcie wojsk niemieckich w Sudetach, zataiły jednak przed czytelnikami radosne i wzruszające powitanie wojsk polskich za Olzą. Z ich relacji wynikało, że wojska nasze witane były przez... zapłakaną, zrozpaczoną ludność miejscową, błagającą o pozostanie przy Czechach!“

„Produkty chorobliwych kompleksów francuskich publicystów wystawiają naszą cierpliwość na zbyt już ciężką próbę“.

Ponad 100 tysięcy Polaków na Spiszu, Orawie i w Czadeckim

Za granicą polską na Słowacji i Rusi Podkarpackiej pozostały jeszcze dziesiątki wsi i osiedli z czysto polską ludnością. Zasięg języka polskiego — według danych, opartych na czysto naukowych podstawach — jest znaczny.

Na Spiszu, po przyłączeniu w r. 1920 małego skrawka powiatu Starowiejskiego, obejmującego 13 gmin z ludnością 8.500 dusz, pozostało na obszarze Spisza 37 gmin czysto polskich z przeszło 20.000 mieszkańców. Obszar zwartego zasiedlenia polskiego obejmuje resztę powiatu Starowiejskiego z gminami: Stara Wieś, Golembark, Lechnica, Leśnica, Szwaby Wyżne i Niżne, Haligowce, Maciaszowce, Frankowa, Frankówka, Hanuszowce, Gibel, Hawka, Rychwałd, Hagi, Relów, Jezierskie; w powiecie Starolubowelskim gminy: Stara i Nowa Lubowla, Drużbaki Wyżne i Niżne, Lackowa, Forbasy, Kołaczków, Podsadek, Pilchów, Kacze, pół Mniszka i Granastowa: w powiecie Kieżmarskim gminy: Jaworzyna, Zdziar, Lendak, Wyborna, Kryg, Słowiańska Wieś, Jurskie, Krzyżowa Wieś i Mały Sławków. Oprócz tych czysto polskich gmin znajduje się na obszarze Spisza pewna ilość osad z przewagą ludności niemieckiej bądź łemkowskiej (ruskiej), i te jednak gminy, jak miasteczka Podoliniec, Kieżmark, Gniazda, Biała Spiska oraz wsie Toporzec, Rakusy, Folwark, Hołumnica, Osturnia, mają znaczny nieraz przeważający procent ludności polskiej.

Na Orawie przyznany został Polsce w r. 1920 skrawek wschodni z 12 gminami, liczący około 15.000 dusz. Przeszło drugie tyle ludności polskiej osiadłej pod Babią Górą i Pilskiem w zwartej masie w powiecie Namiestowskim zamieszkuje 10 gmin: Herducka, Nowoć, Mutne, Wesołe, Sihelne, Połhora, Rabcza, Rabczycie, Głodówka i Sucha Góra.

Ziemia Czadecka, przypierająca na południu do Śląska Cieszyńskiego, należy również do polskiego obszaru etnicznego, jakkolwiek język tej ludności na zachód od Czacy uległ w ostatnich dziesiątkach lat dość znacznemu zesłowaczeniu. Są to wsie: Rakowa, Zakopcze, Staszków, Oleśna, Podwysoka, Turzówka, Wysoka, Maków. We wschodniej części ziemi, położonej w kącie między Śląskiem a Ziemią Żywicką, mówi lud czadecki czystą piękną gwarą polską, a to we wsiach: Skalite, Czarne, Świerczynowiec i Oszczadnica. Ludność miasteczka Czacy jest językowo mieszana (polsko-słowacko-żydowska).

Poza tym obszarem zwartego zasiedlenia polskiego znajduje się na Słowacji cały szereg wysp językowych większych i mniejszych, stanowiących enklawy polskie wśród ludności słowackiej. Liczbę mieszkańców w tych rozproszonych wysepkach polskich ocenić można na co najmniej kilkanaście tysięcy. Ogólną ilość Polaków na Słowacji oblicza się na przeszło 100.000.

*

W związku z tym otrzymujemy odezwę do ogółu społeczeństwa polskiego, wydaną przez specjalny Komitet w Krakowie. W odezwie tej czytamy m. in.:

„Zbieranie świętej ziemi polskiej nie zostało jeszcze ukończone. Poza naszą dotychczasową południową granicą pozostało jeszcze ponad 100 tysięcy rdzennej ludności polskiej, zamieszkałej w zwartej masie na obszarach Spisza, Orawy i Ziemi Czadeckiej. Góralska ta ludność całym sercem wyrywa się ku Polsce. Musimy jej dopomóc ze wszystkich naszych sił!

Nie żądamy powiększania granic naszych przez zabór obcych ludów i ziem. Żądamy jedynie powrotu w granice Ojczyzny polskiej ludności Spisza, Orawy i Czadeckiego. Dlatego wzywamy ogół społeczeństwa polskiego do wydatnego poparcia naszej akcji, mającej na celu niesienie pomocy drogim Rodakom naszym z tych ziem.

Aby zrealizować te zadania utworzył się w Krakowie Główny Komitet Pomocy dla Spisza, Orawy i Czadeckiego, który zwraca się do ogółu Obywateli z gorącym apelem, aby zechcieli utworzyć wszędzie lokalne komitety o tych samych celach. Komitety te winny zorganizować zebrania uświadamiające szeroki ogół polski o konieczności jednoczenia wysiłków w pracy dla dobra polskiego ludu na obszarach Spisza, Orawy i Czadeckiego, winny zarazem podjąć akcję zbiórki środków materialnych i darów w naturze dla tej ludności.

Nie daleko zajechali

1200 członków Legionu Brytyjskiego, którzy mieli udać się do Czechosłowacji na obszary plebiscytowe i którzy od kilku dni znajdowali się na pokładzie 2 transportowców w ujściu Tamizy, zostało zwolnionych i wraca do domu. Na zdjęciu oddają swój ekwipunek.

Powszechność świadczeń na pomoc zimową

najważniejszą zasadą tej akcji

WARSZAWA. Przewodniczący naczelnego wydziału wykonawczego, ogólnopolskiego obywatelskiego komitetu pomocy zimowej bezrobotnym — minister Marian Zyndram-Kościałkowski zwołał inauguracyjne posiedzenie naczelnego wydziału wykonawczego, na którym ukonstytuowało się prezydium naczelnego wydziału wykonawczego w pełnym składzie.

Do prezydium weszli: jako zastępcy przewodniczącego — wicemin. gen. Al. Litwinowicz, ks. bisk. Gawlina, wicemin. M. Dolanowski, prez. L. Tomaszkiewicz, gen. Z. Berbecka, — jako skarbnik generalny — min. A. Zaleski, jako sekretarz generalny — dyr. M. Gnoiński.

Po ukonstytuowaniu się prezydium i sekcji — p. min. M. Kościałkowski omówił zadania tegorocznej akcji pomocy zimowej, ustalając hierarchię potrzeb, które winna ona zaspokoić.

Jako jedną z głównych wytycznych przyjęto, że **zasada powszechności świadczeń na pomoc zimową winna być w całej pełni realizowana.**

Prawdy i absurdy

Żadna zawierucha zewnętrzna nie uprawnia gospodarza domu do zaniedbania porządku we własnym jego gospodarstwie i utrzymania normalnego w nim ładu i toku zająć. Jest to ambicją każdego szanującego się domu.

Zasada ta obowiązuje w jeszcze wyższym stopniu w życiu zbiorowym.

Ostatnie tygodnie nie należą do spokojnych w Europie. Jakkolwiek zaś skończy się obecna gra sił międzynarodowych, jedno jest pewne, że nie zapanuje potem sielanka. Trudno byłoby kogokolwiek zapewniać, że to już koniec konfliktów i że czeka nas długi czas błogosławionego pokoju.

W tej sytuacji staje się rzeczą oczywistą, że nie możemy nie tylko zaniedbać normalnego porządku w wewnętrznym życiu polskim, ale musimy go za wszelką cenę wzmocnić i udoskonalić.

Mówimy o tym i sądzimy, że trzeba będzie na ten temat mówić coraz więcej. Ale mówić nie wystarczy. Trzeba będzie działać i wykonać wszystko, co jest nieodzowne.

Społeczeństwo w Polsce znajduje się bezustannie pod obstrzałem różnych teoryj i prądów spaczających główny wysiłek realizowania rzeczywistej wielkości państwa. Wymowa ostatnich faktów jest wprawdzie potężnym ciosem dla wszelkiej dywersji, ale trzeba zrobić wszystko, aby doprowadzić do ostatecznej likwidacji tych różnych sugestyj, które przegrały w największym egzaminie, jakim jest życie.

Znajdujemy się w okresie tak ważnym, jak wyborczy. Wybory stanowią jeden z tych objawów życia politycznego, które stanowią o jego rozwoju.

I oto co widzimy? Świat wokoło nas kotłuje. Rozstrzygają się największe zagadnienia, które będą decydować o całokształcie życia Europy na najbliższe dziesiątki lat. Wnioski wypływające stąd dla nas są zupełnie oczywiste. Nie ma nawet dyskusji na ten temat, co mamy robić, aby w zbliżającym się układzie nie tylko coś znaczyć, ale decydować jako wielkie mocarstwo.

Człowiek, stojący na boku, przetarłby chyba oczy, gdyby zobaczył, co w tej sytuacji robią niektóre nasze ośrodki t. zn. opozycja. Nie ma ona nic lepszego do roboty, jak zastanawiać się, czy brać udział w wyborach czy nie. Już pomijamy to, że z punktu widzenia zasad obowiązujących w naszym państwie jest to takie samo głupstwo, jak zastanawianie się, czy należy spełnić wszelkie inne obowiązki obywatelskie.

Ale pod względem politycznym jest to nonsens. Nonsens zarówno z punktu widzenia t. zw. w naszym języku politycznym „demokracji“, jak i sprzymierzonej z nią „narodowej“ prawicy.

Bo nasza „demokracja“, patrząc na rezultaty „demokratycznych“ frazesów w Czechosłowacji — powinna zrobić chyba wszystko w Polsce, aby zachować obowiązujący u nas porządek, który — czy kto chce czy nie chce — nie jest systemem likwidującym podstawowe zasady demokracji. Zachęcenie zaś do mętliku mimowoli narzuca koncepcję zlikwidowania tego wszystkiego, co jest źródłem bałaganu.

A „narodowa“ prawica, zachłystująca się czasami państw totalnych, winna napewno uważać, aby — wskutek bezpłodnej bezczynności — koła wrogie nowemu porządkowi nie zdobyły w społeczeństwie większego wpływu, niż go mają.

Pozostaje — prócz tego — naczelna sprawa, która nie jest chyba obca już chyba nikomu w Polsce: sprawa całości interesu Polski i jej przyszłość. Jest rzeczą śmieszną, a równocześnie jakże szkodliwą dla jakichś tam histerycznych motywów stawać za płotkiem życia narodowego w chwili, gdy wokoło niego inni ustawiają lufy armatnie i zbrojne szeregi żołnierskie.

W takim momencie obowiązkiem wszystkich bez wyjątku jest stanąć w jednym szeregu, skupić i zjednoczyć tak, jak nam Wódz Naczelny wskazał, wykrzesać z siebie pełną aktywność we wszystkich dziedzinach życia zbiorowego. Dlatego sytuacja ogólna wymaga również, aby wziąć jak najbardziej żywy udział w wyborach do Sejmu i Senatu.

Dzień pokrewieństwa rasowego narodów: Estonii, Finlandii i Węgier

W Tallinie i Helsinkach obchodzono uroczyście dzień pokrewieństwa rasowego narodów Estonii, Finlandi i Węgier. Z tej okazji miasta te były przybrane flagami narodowymi i węgierskimi i odbyły się liczne akademie, na których wygłoszono pod adresem Węgier serdeczne przemówienia, podkreślając więzy przyjaźni i pokrewieństwa, łączące narody fiński, estoński i węgierski.

Daladier utworzy rząd ocalenia publicznego?

PARYŻ. W paryskich kołach politycznych krążą pogłoski, iż premier Daladier zamierza rozwiązać izbę deputowanych natychmiast po wyborach uzupełniających do Senatu i jednocześnie dokonać obszernych zmian gabinetowych. Powołałby on do rządu jednego generała i kilku specjalistów wybranych z poza parlamentu i kół politycznych. W ten sposób nowy gabinet miałby oblicze gabinetu ocalenia publicznego, którego sugestia — jak wiadomo — wyszła przed paru dniami z kół b. kombatantów. Sam premier Daladier objąłby tekę skarbu, a to w celu przeprowadzenia szeregu zarządzeń koniecznych, lecz wybitnie niepopularnych.

Benesz zaproszony do Chicago

NEW YORK. B. prezydent republiki czesko-słowackiej Benesz przyjął zaproszenie uniwersytetu w Chicago, na skutek którego wygłosi on tam odczyt na temat instytucji demokratycznych.

Wyjaśnienie

Na liczne zapytania wyjaśniamy, że każdy z wysuniętych przez zgromadzenia wyborcze kandydatów na posłów na Pomorzu z łona Stronnictwa Narodowego, tak samo zresztą w innych dzielnicach, oficjalnie opuścił szeregi tej partii.

Z Lozanny do Bangkoku po koronę Syjamu

PARYŻ. 13-letni król Syjamu Ananda Mahidol odpłynął na pokładzie parowca duńskiego „Meonia" z Marsylii do Syjamu. Towarzyszy mu świta złożona z 15 osób. W Bangkoku po przybyciu młodocianego króla odbędzie się jego koronacja. Król Syjamu, który dotychczas znajdował się w Lozannie, gdzie uczęszcza do szkoły, po koronacji powróci ponownie do Lozanny celem kontynuowania nauki.

Fotogrametria na usługach polityki

BERLIN. Na skutek porozumienia niemiecko-czechosłowackiego, 6 niem. samolotów wojsk. i 4 niemieckie samoloty cywilne dokonują zdjęć fotogrametrycznych dla skutecznego ustalenia i wytyczenia nowej granicy pomiędzy obu krajami. Samoloty, które będą dokonywały zdjęć, oznaczone będą na skrzydłach białymi kwadratami. Początkowo projektowano, iż specjalna komisja uda się na teren graniczny i tu dokona delimitacji na miejscu. Zajęłoby to jednak conajmniej 6 tygodni czasu, tak że zdecydowano się na użycie fotogrametrii.

Sniegi w Rosji Sowieckiej

MOSKWA. W całym ZSRR zanotowano obfite opady śniegu. W Moskwie gruba warstwa śniegu pokryła ulice, tamując ruch tramwajowy i autobusowy. Szczególnie obfite śniegi spadły na Syberii i w kraju uralskim. Na niektórych odcinkach linii transyberyjskiej ruch pociągów wobec zasp śnieżnych odbywa się ze znacznym opóźnieniem. W prasie sowieckiej ukazały się alarmujące artykuły, wyrażające obawę, że koleje sowieckie nie są przygotowane do okresu zimowego. Pociągnie to za sobą niewykonywanie planu transportów kolejowych, a w konsekwencji może wywołać poważne trudności w przemyśle.

Spirytyzm w Bukareszcie zabroniony

Zarząd miejski Bukaresztu wydał rozporządzenie, w myśl którego wszystkie stowarzyszenia i kluby zajmujące się spirytyzmem i urządzające seanse spirytystyczne, muszą zawiesić swoją działalność i rozwiązać się. Zarządzenie to umotywowane jest licznymi wypadkami oszukańczych występów rzekomych mediów i nawet ich działalnością w kierunku szantażowania łatwowiernych osób. Kluby i stowarzyszenia, które nie rozwiążą się dobrowolnie, będą zamknięte przymusowo, przy czym odpowiedzialni ich kierownicy zostaną pociągnięci do odpowiedzialności.

Jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia

Niemcy zażądają zwrotu kolonij

W oficjalnych politycznych kołach Berlina krążą pogłoski, że kanclerz Hitler jeszcze w bieżącym roku przystąpi do „rozcięcia" węzła gordyjskiego, jakim jest problem zwrotu kolonii Niemcom. W myśl oświadczenia kanclerza Hitlera, złożonego premierowi Chamberlainowi w Godesberg, sprawa zwrotu kolonii stanie się aktualną przed świętami Bożego Narodzenia z tym jednak, że zwrot ten dokona się na drodze pokojowych rokowań z wykluczeniem groźby wojny i mobilizacji, zgodnie z oświadczeniem kanclerza Hitlera. Trzecia Rzesza żąda kategorycznie zwrotu wszystkich dawnych niemieckich kolonii. Aby uniknąć zatargu z Belgią i Portugalią, zostanie zaproponowana akcja wymienna.

Że pogłoski te nie są gołosłowne, wskazuje na to fakt, że prezes banku państwowego, dr. Schacht, powołał przy banku państwowym specjalny wydział, który ma zająć się opracowywaniem zagadnień walutowych tych kolonii, na których zwrot się liczy.

Ordery zdradziły rozmiary buntu na Ukrainie

MOSKWA. Na Kremlu w obecności Stalina odbyła się uroczysta dekoracja orderami licznej grupy oficerów armii czerwonej garnizonów Ukrainy sowieckiej.

Podczas dekoracji wygłoszono przemówienia, z których wynika, że odznaczeni oficerowie sowieccy brali udział w tłumieniu powstań i rozruchów na Ukrainie.

W ten sposób Kreml oficjalnie potwierdza doniesienia, iż w tłumieniu powstań przeciwsowieckich na Ukrainie brały udział regularne oddziały armii czerwonej. Okoliczność ta jest tym bardziej znamienna, że w ZSRR istnieje specjalna formacja, t. zw. wojska specjalne ludowego komisariatu spraw wewnętrznych, których zadaniem jest tłumienie wszelkiego rodzaju rozruchów. W wydarzeniach na Ukrainie wojska te jednakowoż nie były w stanie przywrócić porządku i władze sowieckie musiały wprowadzić do akcji przeciwko powstańcom ukraińskim regularne oddziały armii czerwonej.

Proklamacja radiowa nowego pretendenta do tronu rosyjskiego

PARYŻ. Wielki książę Włodzimierz, który po śmierci ojca swego wielkiego księcia Cyryla, stał się głową domu Romanowych i pretendentem do tronu rosyjskiego, ogłosił przez radio proklamację do emigrantów rosyjskich, która transmitowana została na Europę i Amerykę. W proklamacji tej stwierdził on, że bierze na siebie wszystkie prawa, które mu się należą i wszystkie obowiązki, jakie z nich wynikają.

Znaczenie gospodarcze nowego rozporządzenia

o przemiale pszenicy i żyta oraz wypieku pieczywa

Z dniem 11 listopada rb. wchodzi w życie nowe rozporządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych o przemiale pszenicy i żyta, oraz o wypieku pieczywa. Zasadniczym założeniem nowego rozporządzenia jest zwiększenie spożycia zboża, przede wszystkim żyta przez miasta w drodze polepszenia jakości chleba. Jest to jeden z ostatnio przeprowadzonych przez rząd ważkich czynników aktualnej polityki zbożowej, mających na celu utrzymanie na odpowiednim poziomie cen zboża, które w związku z dobrymi urodzajami w Polsce, jak i na całym świecie wykazują wyraźną tendencję zniżkową.

Jeśli chodzi o to, w jakim stopniu wzrosnąć może zapotrzebowanie żyta na potrzeby w związku z nowym rozporządzeniem o przemiale zbóż, to sprawa ta przedstawia się następująco:

Nowe rozporządzenie zakazuje powszechnie dotychczas stosowanego przemiału żyta na mąkę typu 65%, natomiast wprowadza mąkę typu 55% przemiału.

Ponieważ ta ostatnia, jako wyższa gatunkowo, daje mniejszy procent „nadpieku", w ten sposób zużycie żyta na potrzeby miast, jak wynika z obliczeń statystycznych wzrośnie około 150 tys. ton.

Z komisji do spraw wyborczych kobiet

Utworzona przy Komisji Porozumiewawczej Pomorskich Organizacyj Kobiecych — Komisja do spraw wyborczych — odbyła w dniu 14 bm. trzecie ogólne zebranie, poświęcone sprawie wyborów do izb ustawodawczych.

Zebraniu przewodniczyła pani Matawowska. W toku obrad uchwalono zwołanie na dzień 30 bm. **przedwyborczego zebrania informacyjnego** — celem ułatwienia ogółowi kobiet zorientowania się w technicznej stronie wyborów.

Żaglowiec szwedzki zatonął na Bałtyku

TALLIN. Dzienniki estońskie donoszą, że w czasie burzy, która szalała w tych dniach w północnej części morza Bałtyckiego, zatonął wielki trzymasztowy żaglowiec szwedzki „Gulda". Na miejsce katastrofy wypłynęło kilka statków ratowniczych, jednak nie zdołały uratować żaglowca. Załoga, złożona z 10 osób, zatonęła.

Rodzina nie chce zgodzić się na zaręczyny księżniczki Bonaparte

LONDYN. Ogłoszone zostały zaręczyny księżniczki Marii Klotyldy Bonaparte z b. oficerem gwardii rosyjskiej Sergiuszem Witte. Ks. Maria Klotylda jest prawnuczką króla Westfalii Hieronima, najmłodszego brata Napoleona I. Matka jej ks. Klementyna jest córką króla belgijskiego Leopolda II.

Ks. Klotylda oznacza się niezwykłą pięknością i liczy lat 26. Zaręczyny jej nie zostały uznane przez rodzinę.

Brat ks. Klotyldy Napoleon jest pretendentem do cesarskiego tronu Francji i jedynym potomkiem męskim dynastii Bonaparte. (ATE).

Na bieżni, boisku i ringu

Skład piłkarskiej reprezentacji Norwegii

Skład norweskiej reprezentacji piłkarskiej Norwegii, która w nadchodzącą niedzielę rozegra na stadionie Wojska Polskiego mecz z drużyną reprezentacyjną Polski, jest następujący:

Henry Johansen, Rolh Johansen, Holmsen, Henriksen, Eriksen, Holmberk, Frantzen, Kvammen, Brynhildsen, Isaksen, Saetrang.

Jest to skład, w jakim Norwegowie rozegrali w rb. wszystkie spotkania, a przede wszystkim ostatni mecz ze Szwecją, w którym dzięki zwycięstwu 3:2 Norwegowie zdobyli puchar Północy. Jedynie na lewym skrzydle debiutuje Saetrang, zamiast Brustadta, wystawionego do reprezentacji Europy na mecz z Anglią w dn. 26 bm.

Mecz Polska—Norwegia przesunięty na godz. 14

Zarząd P. Z. P. N. zdecydował przesunąć początek meczu z projektowanej początkowo godz. 12 — na godz. 14, a to dlatego, że na godz. 12 przypadają wybory elektorów do Senatu.

Sędziami liniowymi omawianego meczu będą pp. Lange i Wardęszkiewicz.

W przedmeczu o godz. 12 odbędzie się spotkanie dwóch piłkarskich drużyn szkolnych.

Z całego świata

BUDAPESZT. Piłkarze węgierskich klubów Hungarii i Ujpestu zaproszeni zostali na tournee do Ameryki Południowej na zimę 1939 roku.

* * *

LONDYN. Znana angielska drużyna piłkarska pierwszej ligi Arsenal, posiada nowego bramkarza 19-letniego Roberta Young, który okazał się niezwykłym talentem.

* * *

BERLIN. Smoke Eaters z Trail, kanadyjska drużyna hokeja lodowego, która reprezentować będzie swój kraj na hokejowych mistrzostwach świata zgodziła się już rozegrać 8 meczów na terenie Niemiec w grudniu br.

* * *

BERLIN. W sezonie lekkoatletycznym 1939 r. rozegrany zostanie na terenie Stanów Zjednoczonych rewanżowy mecz Niemcy — Stany Zjedn.

* * *

RZYM. Kapitan sportowy Włoskiego Zw. Piłki Nożnej, Pozzo, będzie obserwatorem z ramienia FISA na meczu Anglia—Walia w Cardiff 22 bm.

* * *

NOWY JORK. Bokser amerykański Joe Archibald zdobył tytuł mistrza świata w wadze piórkowej, bijąc na punkty Mike Belloise.

Tytuł mistrzowski w wadze piórkowej wakował ostatnio, gdyż posiadacz tytułu, potrójny mistrz świata Henry Armstrong wskutek nadwagi zrezygnował z obrony.

Kłopoty PZB. z wystawieniem reprezentacyj przeciwko Niemcom i Łotwie

Przed międzypaństw. meczem bokserskim Polska—Łotwa w Toruniu

Jakkolwiek pełne 3 tygodnie dzielą nas od meczu z Niemcami i Łotwą, to jednak obecnie wyłaniają się duże trudności przy zestawianiu drużyn.

Okazuje się, że reprezentacyjny zawodnik w wadze półciężkiej Szymura jest kontuzjowany i nie ma nadziei, by na czas był zdrowy. Z tego powodu prawdopodobnie w drugiej reprezentacji wystąpi Karolak, zawodnik Floty gdyńskiej. Jest to wybitne osłabienie drużyny.

Drugi kłopot mamy w wadze koguciej. Sobkowiak, żeni się akurat w przeddzień meczu z Niemcami i z tego powodu nie ma mowy by mógł walczyć w Wrocławiu. W jego miejsce będzie więc walczył Janowczyk z Sokoła poznańskiego.

Jeżeli Polska wystawi następujący skład przeciwko Niemcom: Rotholc, Janowczyk, Czortek, Kowalik, Kolczyński, Pisarski, Doroba i Piłat, to możemy liczyć na przegraną i to w stosunku 10:6.

Niemcy wystawiają: Obermauer, Wilke, Büttner II, Nuernberg, Murach Baumgarten, Vogt i Runge.

Mecz Polska — Łotwa odbędzie się ostatecznie 13 listopada w Toruniu w hali powystawowej na Bydgoskim Przedmieściu.

Skład reprezentacji Polski nie jest jeszcze ostatecznie ustalony, ale prawdopodobnie będzie następujący: Jasiński, Czerwiński, Koziołek, Woźniakiewicz, **Lelewski,** Szułczyński, Karolak, Białkowski.

Trudno nam przewidzieć wynik tego meczu, gdyż do tej pory nie znamy składu reprezentacji Łotwy.

W każdym razie II reprezentacja posiada naprawdę wartościowych zawodników i dlatego mecz będzie bardzo ciekawy.

Pomorski O. Z. B. czyni już wszelkie starania, by mecz otrzymał jak najpiękniejsze ramy. **Będzie to pierwszy mecz międzypaństwowy w Toruniu,** który napewno zgromadzi rekordowa ilość widzów.

Nowy front wojenny w Chinach

Ofensywa japońska na Kanton

Wysadzenie wojsk japońskich, mające na celu ofensywę na Kanton, wywołało wielki efekt zarówno wojskowy jak i polityczny.

Japończycy wyładowali zrazu w Zatoce Bias około 2 dywizyj, a więc od 30 do 40 tys. ludzi, popartych przez potężne jednostki morskie i ich ciężką artylerię, bombardującą na spółkę z lotnictwem japońskim miejscowości nadbrzeżne prowincji Kwangtung. Chińczycy nie stawiali zrazu większego oporu, nie mogąc sprostać współdziałaniu trzech rodzajów broni: morskiej, powietrznej i lądowej. Istotne linie obronne chińskie leżą dalej od wybrzeża, dokąd nie sięgają pociski artylerii okrętowej.

Próby opanowania Chin południowych przez Japonię można się było już od dłuższego czasu spodziewać.

ZADANIA I TRUDNOŚCI NOWEJ OFENSYWY

Pierwszym jej celem jest przerwanie komunikacji kolejowej między Hongkong i Hankau — Kantonem i Hankau. Dalszym przedmiotem operacyj byłoby zajęcie samego Kantonu. Osiągnięcie tych celów nie będzie łatwe z powodu trudnego, pełnego wąwozów i pagórków, terenu. Należy się również liczyć z energicznym oporem chińskim, podobnym do tego, który wojska chińskie stawiały w swoim czasie pod Szanghajem. Japończycy, którzy dawniej gardzili armią chińską, i spodziewali się łatwych sukcesów, liczą się obecnie z tymi trudnościami.

Kanton znajduje się w odległości 100 mil angielskich od punktu wylądowania dywizyj japońskich w zatoce Bias. Trudności terenowe między zatoką Bias a Kantonem są olbrzymie — dość wspomnieć deltę rzeki Wschodniej. Konieczna jest pomoc drugiego korpusu ekspedycyjnego, lądującego na zachód od Hongkong.

FLOTA JAPOŃSKA ŁAKNIE WAWRZYNÓW

Na wszczęcie nowej ofensywy kantońskiej wpłynęło stanowisko floty japońskiej. Psychologia japońskiego żołnierza pełna jest objawów rywalizacji między poszczególnymi oddziałami, współzawodniczącymi ze sobą na polu sukcesów i sławy a antagonizm między rodzajami broni jest jeszcze większy. Flota japońska nie miała pola do popisu w czasie dotychczasowej wojny i dlatego pragnęłaby zdobyć wawrzyny pod Kantonem.

PRELUDIUM DYPLOMATYCZNE

Akcja wojenna na Kanton ma swój akompaniament w przygotowaniu dyplomatycznym tej kwestii i odpowiednich pertraktacjach. Lewe skrzydło japońskie opiera się o północną granicę angielskich posiadłości Hongkong. Japończycy w obecnej chwili nie chcą doprowadzać do dyplomatycznych konfliktów i dlatego rząd japoński parokrotnie oświadczył mocarstwom, że będzie dbał pilnie o bezpieczeństwo ich obywateli i nienaruszalność ich posiadłości i koncesji. Japoński minister spraw zagranicznych prosił rządy, aby na 10 dni z góry zapowiadały pojawienie się swoich statków na terenach, objętych działaniami wojennymi, aby można było zatroszczyć się o ich bezpieczeństwo.

ANGLICY NIE MARTWIĄ SIĘ NA RAZIE

W Anglii mają pewne obawy na punkcie Hongkongu, chociaż nikt nie przypuszcza, aby Japonia, znajdująca się obecnie w niełatwej sytuacji, mogła się targnąć na tę kolonię angielską, natomiast przerwanie przez Japończyków kolei Kanton—Kowloon może odbić się poważnie na aprowizacji Hong-kongu i skierować tam fale uchodźców chińskich z obszarów, objętych działaniami wojennymi. Lecz Anglicy nie lubią martwić się na zapas i pocieszają się tym, że sukces Japończyków na tym terenie nie jest kwestią bliskiej przyszłości. Represje japońskie w stosunku do ludności cywilnej spotęgowały i wzmocniły opór chiński. Obliczają, że większa ilość dywizji japońskich zużyłaby 3 lata na pokonanie oporu wojsk chińskich.

Budowa nowego tureckiego portu na morzu Czarnym

Jak podaje prasa turecka wkrótce rozpocznie się budowa wielkiego portu w miejscowości Szatałaghzy nad morzem Czarnym. Port ten będzie obsługiwał zagłębie węglowe w Zongułdak i wielki ośrodek przemysłu metalurgicznego w Karabük.

Czatałaghzy będzie najbardziej współczesnym portem, do którego będzie mogło zawijać jednocześnie do przystani 13 większych parowców oraz do mola 25 okrętów. Port będzie połączony koleją z głównymi regionami całego kraju.

Kosztorys budowy portu wynosi około 12 milionów funtów tureckich.

„Bądźcie miłosierni..."

Zachęcając do ofiarności w Tygodniu Miłosierdzia na rzecz ubogich, **JE. Ks. Biskup Stanisław Okoniewski,** ordynariusz diecezji chełmińskiej, przypomina swym diecezjanom słowa Chrystusa Pana: „Bądźcie miłosierni jako i Ojciec wasz niebieski miłosierny jest" (Łuk. 6,36). Następnie Ks. Biskup podkreśla:

„Miłosierdzie jest więc objawem przynależności do Boga, promieniowaniem podobieństwa człowieka do Boga. Więcej. Miłosierdzie wśród ludzi jest tak konieczne, że jego brak pozbawia człowieka łaski Bożej. Czytamy w księdze Przypowieści:

„Kto gardzi bliźnim zwoim, grzeszy, ale kto ma litość nad ubogim, błogosławiony będzie".

Natomiast tam, gdzie miłosierdzie jasnymi rozżarzy się blaskami i pobudzi do jałmużny, zapewnia duszy zbawienie. Do Tobiasza, który okazywał zawsze potrzebującym litość, powiada anioł:

„Jałmużna od śmierci wybawia i ona jest, która oczyszcza grzechy i czyni, że się znajduje miłosierdzie i żywot wieczny".

Jakżeż krótkie życie nasze na ziemi. Jakżeż silne nad nimi tchnienie wieczności! Zabezpieczajmy ją sobie! Rozumieli to nasi przodkowie, wznosząc szpitale, zakładając ochronki, troszcząc się o starców, o niemowlęta, o bezdomnych, o bezrobotnych! Czyż serce nasze miałoby być nieczułe, tak twarde, żebyśmy nie mieli teraz przed zimą pomoc potrzebującym, żebyśmy głuchymi mieli pozostać na wszelkie wołania, na wszelkie upominania?".

Dalsza rozbudowa magistrali węglowej Śląsk—Gdynia

Dnia 25 bm. odbędzie się w Paryżu posiedzenie komitetu dyrekcyjnego i rady zarządzającej Towarzystwa Kolejowego Francusko-Polskiego.

Tematem obrad będą sprawy związane z dalszą rozbudową magistrali węglowej Śląsk—Gdynia, jak również ustalony będzie plan robót na rok 1939.

Ponadto rozpatrzone będzie sprawozdanie finansowe z eksploatacji magistrali węglowej Śląsk—Gdynia. W programie prac Towarzystwa znajduje się obecnie budowa odnogi kolejowej Częstochowa — Siemkowice oraz budowa drugiego toru Siemkowice — Karsznice.

Ze strony polskiej w posiedzeniu wezmą udział przedstawiciele ministerstwa skarbu, komunikacji, przemysłu i handlu oraz ministerstwa spraw wojskowych.

Licytacja koni z Państw. Stadniny Koni w Janowie-Podlaskim

Pomorska Izba Rolnicza podaje do wiadomości pp. rolników, że w dniu 25 bm. o godz. 12 odbędzie się w Janowie Podlaskim licytacja 35 koni z Państwowej Stadniny Koni.

Bliższe informacje w powyższej sprawie oraz wykaz koni przeznaczonych na licytację mogą pp. rolnicy otrzymać bezpośrednio od Zarządu Państw. Stadniny Koni w Janowie Podlaskim.

Na froncie wyborczym

Chełmińskie i Nieszawskie powiększą szeregi OZN

Nowi członkowie przystępują do Obozu całymi gromadami

W niedzielę w powiecie chełmińskim odbyło się 8 zebrań organizacyjnych i przedwyborczych OZN. Na zebraniach reprezentowane były wszystkie warstwy społeczeństwa od rolnika do rzemieślnika i urzędnika. Były też reprezentowane różne ugrupowania polityczne. Zebrania te zjednały Obozowi nowych członków.

W Robakowie zebranie zgromadziło 150 osób. Przewodniczył miejscowy wójt p. Gwoździcki. Referat o ideologii i konieczności udziału w wyborach wygłosił p. Odrowski z Chełmna. Przewodniczący okręgu p. mec. K. Tomaszewski przedstawił zebranym cele i zadania Obozu, nawołując równocześnie, by każdy spełnił swój obowiązek obywatelski i wziął udział w wyborach.

W Kokocku zebraniu przewodniczył prezes miejscowego kółka rolniczego p. Kraśkiewicz, który powołał do prezydium p. Jędrzejewskiego, Wiederkiewicza, Kurowskiego, Świetlika, Marchlika i Karpińskiego. Zgromadzenie zagaił p. Rusinek z Chełmna, apelując do zebranych, by jaknajliczniej stanęli do urny wyborczej. Referaty wygłosili przewodniczący Okręgu p. mec. K. Tomaszewski i inż. Jacyna. W dyskusji zabierali głos pp. Nowak z Rożnowa, Arendzikowska z Kokocka. Obecnych było 100 osób.

W Czarze pod przewodnictwem p. Kraśkiewicza odbyło się wielkie zebranie O. Z. N. przy udziale 300 osób. Referaty wygłosili przew. okręgu p. mec. K. Tomaszewski i inż. Jacyna z Torunia. W obszernej dyskusji poruszono szereg aktualnych spraw.

W Brukach pod przewodnictwem p. Gdańca odbyło się zebranie przy udziale 120 osób. Referaty wygłosili przewodniczący okręgu p. mec. K. Tomaszewski, inż. Jacyna z Torunia i Rusinek z Chełmna.

W Unisławiu zebraniu przy wypełnionej sali, około 400 słuchaczów, przewodniczył p. Chodziński. Referaty wygłosili mec K. Tomaszewski i inż. Jacyna z Torunia. Dyskusja była b. ożywiona.

Odbyły się jeszcze zebrania w Błędowie, Powiersku i Wabczu, na których referaty wygłosili pp. Odrowski i Drążkowski z Chełmna.

W poniedziałek w powiecie nieszawskim odbyły się zebrania również przy nadspodziewanie licznym udziale społeczeństwa. W Witowie w Domu Ludowym wobec 150 osób referat o celach i zadaniach Obozu wygłosił p. inż. Jacyna z Torunia. Po dyskusji na temat aktualnych spraw postanowiono gremialnie stanąć do urny wyborczej. Oddział w Witowie zyskał na tym zebraniu dużo nowych członków.

Drugie zebranie odbyło się w Oświęcinach, przewodniczył p. Chałęcki. Referaty wygłosili pp. Zieliński, przewodniczący obwodu i inż. Jacyna. W dyskusji, w której zabierali głos członkowie stronnictw opozycyjnych wyjaśniono zebranym, że dążeniem Obozu jest Zjednoczenie całego społeczeństwa dla dobra Polski przy boku Naczelnego Wodza.

Poruszono szereg aktualnych spraw.

Poza tym odbył się szereg zebrań w innych miejscowościach powiatu nieszawskiego. Na wszystkich zebraniach postanowiono gremialnie wziąć udział w wyborach.

Walka o Betlejem

O „święte miasto" Betlejem toczą się walki między Arabami i wojskiem angielskim ze zmiennym szczęściem. Na zdjęciu Anglicy umacniają barykady z worków z piaskiem.

Wymaga tego polska racja stanu..

Zebranie O. Z. N. w Starogardzie

W ub. niedzielę odbyło się w Starogardzie wielkie zebranie informacyjne, zorganizowane przez miejscowy obwód O. Z. N. Na zebranie przybyło ok. 300 osób, co wybitnie świadczy o zainteresowaniu mieszkańców Starogardu dla idei zjednoczenia narodowego. Zebranie zagaił przewodniczący obwodu O. Z. N. dr. Kryzan, powołując prezydium z p. rejentem Popielem na czele. Po referacie przedstawiciela okręgu pomorskiego O. Z. N. p. Wojnowskiego wywiązała się dyskusja, która wykazała przychylne i jednolite stanowisko obecnych wobec programu OZN. Jednocześnie podkreślano, że polska racja stanu wymaga, aby na Pomorzu w akcji wyborczej wzięli udział wszyscy Polacy.

Chełmża

— **Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej“ w Chełmży, mieści się przy ul. Toruńskiej nr. 4 — I ptr.** Tam przyjmuje się prenumeratę i ogłoszenia.

— **Dyżur nocny aptek.** W bieżącym tygodniu dyżur pełni Apteka pod Orłem, pl. Marsz. Piłsudskiego.

— **Kino dźwiękowe „Bajka“** wyświetla film p. t. **„Port Artura“**, który niewątpliwie zadowoli najwybredniejszych kinomanów. W rolach głównych: Danielle Darrieux, Adolf Wohlbrück i Charles Vanet.

— **Biblioteka T. C. L. przy ul. Toruńskiej nr. 10** otwarta we wtorki i piątki od godz. 18—20, w środy od 18—19 i w niedzielę od 11—12.

— **Tragiczny wypadek dziecka na terenie „Pomowina“.** W ubiegły poniedziałek w godzinach popołudniowych na terenie fabryki „Pomowina“, siedliska nędzy chełmżyńskiej, zdarzył się straszny wypadek, którego ofiarą padło sześcioletnie dziecko — Marian Tuszyński.

Chłopczyk ten bawił się z rówieśnikami na terenie nad piwnicami „Pomowina“, w których to gnieżdżą się przeważnie eksmitanci, pozbawieni pracy.

Na terenie tym jest dużo otworów, które zastępują mieszkańcom „Pomowina“ kominy. Otwory mają około 12 metrów głębokości, nie są zabezpieczone.

W czasie zabawy, do jednego z takich otworów, wpadł Marian Tuszyński i upadając z takiej wysokości na żelazny piec, doznał rozstrzaskania czaszki.

Chłopczyka w stanie prawie beznadziejnym przewieziono do miejscowego szpitala.

Wypadek ten spowodowany jest przez niedbalstwo czynników miarodajnych, gdyż porządki w „Pomowinie“ kolidują z przepisami o bezpieczeństwie i porządku publicznym. (rm)

Przybytek wiedzy fachowej dla rolników.

Jak się dowiadujemy, Szkoła Rolnicza Pomorskiej Izby Rolniczej w Chełmży, przyjmuje już zapisy uczniów na rok szkolny 1938-39.

Kandydaci mogą zgłaszać się osobiście we wtorki i piątki w godzinach od 8—15 w kancelarii szkoły przy ul. 21 Stycznia 3, lub też pod tym adresem nadsyłać podania o przyjęcie.

Do podania kandydaci winni dołączyć: życiorys własnoręcznie napisany, w którym należy podać zajęcie rodziców, obszar gospodarstwa, oraz powód zapisania się do Szkoły Rolniczej, metrykę urodzenia jako dowód ukończenia 17 roku życia, świadectwo szkolne, oświadczenie ojca lub opiekuna, że zgadza się na uczęszczanie kandydata do Szkoły Rolniczej i, że opłaty szkolne zostaną zapłacone, oraz fotografię na białym tle.

Opłaty szkolne są bardzo minimalne i wynoszą: 2 zł wpisowe wpłacalne przy zapisie i za każdy kurs zimowy 20 zł.

Uczniowie mogą dojeżdżać do szkoły koleją za ulgowymi biletami miesięcznymi, względnie korzystać mogą z tanich mieszkań wraz z wyżywieniem.

Przewidziane są również dla uczniów niezamożnych a pilnych stypendia na opłaty szkolne i przejazdy kolejowe, o które reflektanci ubiegać się mogą za pośrednictwem Dyrekcji Szkoły.

W roku bieżącym nauka rozpocznie się w dniu 3 listopada o godz. 9.

Celem szkoły jest dać uczniom wszystkie te wiadomości, które będą im potrzebne jako samodzielnym rolnikom i światłym i uspołecznionym obywatelom.

Nauka dzieli się na 3 semestry, a mianowicie: 1) w szkole od 1 listopada do 31 marca — pierwszy kurs zimowy, 2) w gospodarstwie ojca, opiekunów lub też na praktyce od 1 kwietnia do 1 listopada, gdzie uczniowie praktykują i wykonują zadania w gospodarstwie, polecone w szkole, pod kontrolą dojeżdżających nauczycieli i 3) w szkole — drugi kurs zimowy.

Uczniowie, którzy ukończą zadania wakacyjne i naukę na obu kursach zimowych z wynikiem zadowalającym, otrzymują świadectwa.

Kierownictwo Szkoły Rolniczej w Chełmży spoczywa w doświadczonych rękach p. dyr. inż. Adamca.

Zjazdy opiekunów kół Młodzieży P. C. K.

Pod hasłem przyrzeczenia, składanego przez członków Kół Mł. PCK: „Pragnę całym sercem służyć Bogu i Polsce, w myśl hasła Czerwonego Krzyża „Miłuj bliźniego“, odbyły się zjazdy Opiekunów Kół Mł. P. C. K. **w Lipnie, Włocławku, Gdyni, Inowrocławiu, Skarszewach i Wejherowie.**

Na zjazdach tych omówiono szczegółowo nowy regulamin i instrukcję wykonawczą Kół Mł. oraz program prac w Kołach szkolnych i pozaszkolnych na rok 1938/39, na podstawie nowego regulaminu.

Zjazdy te odbyły się ze współudziałem pp. Inspektorów Szkolnych, przedstawicieli duchowieństwa, władz rządowych, samorządowych i cieszyły się dużym zainteresowaniem opiekunów Kół i miejscowego nauczycielstwa. Szczególnie dobrze obesłane były zjazdy w Gdyni, Inowrocławiu, Skarszewach i Wejherowie.

Z powodu wyborów do Sejmu i Senatu, Komisja Okręgowa przesunęła dalsze zjazdy opiekunów Kół Mł. na inne dni.

W niedzielę, 30. X. 1938 r. przewidziane są zjazdy opiekunów Kół Mł.: **w Aleksandrowie Kuj.** dla powiatu nieszawskiego, **w Bydgoszczy** dla powiatu bydgoskiego; **w Chodzieży** dla powiatu chodzieskiego, **w Nakle** dla powiatu wyrzyskiego, **w Toruniu** dla powiatu toruńskiego i wąbrzeskiego.

Zarząd Oddziału PCK. w Szubinie zwołuje na **dzień 13. XI. br.** zjazd Opiekunów Kół Mł. pod protektoratem Inspektora Szkolnego p. Władysława Leśniewskiego dla powiatu szubińskiego i wągrowieckiego.

W niedzielę, dn. 20. XI. br. odbędą się zjazdy: **w Brodnicy** dla powiatu brodnickiego i lubawskiego, **w Chełmnie** dla powiatu chełmińskiego, **w Chojnicach** dla powiatu chojnickiego, sępoleńskiego i tucholskiego, **w Grudziądzu** dla powiatu grudziądzkiego i świeckiego.

Ze względu na ważność obrad, Komisja Okręgowa jeszcze raz prosi wszystkich pp. Opiekunów i sympatyków organizacji o wzięcie udziału w wyżej wymienionych zjazdach.

Relikwie św. Tereski od Dzieciątka Jezus we Włocławku

Ks. Biskup Radoński uzyskał w Lisieux dla Katol. Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej i Żeńskiej we Włocławku cząstkę relikwii św. Teresy. Uroczystość procesjonalnego przeniesienia Relikwii tych z kaplicy pałacu biskupiego do katedry odbędzie się w niedzielę dn. 23 bm. o godz. 3 po południu.

Uroczystość zapowiada się imponująco. Nadeszła już z Francji zamówiona piękna 2 m. figura św. Teresy, która jest wierną kopią figury z sarkofagu Świętej, znajdującego się w Lisieux. W uroczystości przeniesienia Relikwii weźmie udział całe katolickie społeczeństwo Włocławka.

Po przeniesieniu Relikwii do katedry odbędzie się nabożeństwo ku czci św. Teresy a następnie o godz. 17,30 okolicznościowa akademia w Domu Młodzieży Katolickiej przy ul. Seminaryjskiej 7.

Projektowana jest również w Domu Młodzieży wystawa w dniach od 23. X. — 30. X. włącznie, poświęcona kultowi św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Uruchomienie Uniwersytetu Ludowego w Bolszewie

Szczytny cel wychowania młodzieży wiejskiej, jaki ma przed sobą nowopowstały Uniwersytet Ludowy T. C. L. w Bolszewie, winien zainteresować jak najszersze masy ludności naszych wsi i miasteczek. Nie wiele już czasu pozostaje kandydatom do składania zgłoszeń. Kurs męski bowiem rozpocznie się w dniu 3 listopada br. Należy się przeto zgłaszać jaknajszybciej pod adresem: **Uniwersytet Ludowy T. C. L. w Bolszewie, p. Wejherowo,** dokąd również należy zwracać się po wyjaśnienia i prospekty.

W GRUDZIĄDZU ODBĘDZIE SIĘ

zebranie pomorskich drogerzystów

W niedzielę, 23 bm. o godz. 11 przed południem odbędzie się w Grudziądzu w hotelu „Królewski Dwór“ zebranie obwodu Pomorskiego z następującym porządkiem obrad:

1) zagajenie, 2) odczytanie protokółu z ostatniego zebrania, 3) sprawa osiedlania się kolegów z byłej Kongresówki na Pomorzu i na odwrót kolegów z Pomorza w byłej Kongresówce, 4) sprawy szkolne, 5) sprawy organizacyjne, 6) sprawy wyborów do Sejmu i Senatu, 7) komunikaty Zarządu, 8) wolne głosy, 9) zakończenie.

Uprasza się wszystkich kolegów o łaskawe przybycie. Zarząd.

Sępólno

— **Wielka kradzież z włamaniem.** We wsi Lutówko w pow. sępoleńskim dokonano w nocy na niedzielę wielkiej kradzieży. Nie wykryci dotychczas sprawcy, po wtłoczeniu ramy okiennej, dostali się do mieszkania rolnika Stanisława Nowaka. Włamywacze operowali z całą bezczelnością, zabierając wszystko. Splądrowali doszczętnie całe mieszkanie N. i skradli bieliznę męską, damską i dziecięcą, garderobę, gramofon, skrzypce, obrączki, zegarek, 3 chodniki. Szkoda wynosi przeszło 650.— zł.

Policja wdrożyła energiczne dochodzenia. (kn)

Inowrocław

Przedstawicielstwo „GAZETY POMORSKIEJ“ w Inowrocławiu mieści się w lokalu Sekretariatu Obozu Zjednoczenia Narodowego przy ul. Prez. Narutowicza 62. Godziny urzędowania w dni powszednie od godziny 9—13 i od 16—19. W niedziele i święta od godziny 12—14. Wszelkie komunikaty oraz inny pilny materiał redakcyjny do następnego numeru naszego pisma, winne być dostarczone do Redakcji najpóźniej do godziny 2-iej w południe dnia poprzedniego.

REPERTUAR KIN:

ŚWIT: **„Na krawędzi życia“.**
SŁOŃCE: **„Chicago“.**
STYLOWY: „Djabelska Eskadra“.
AS: „Modelka“.

— **Nocny dyżur apteczny** pełni Apteka pod Krzyżem, ul. Paderewskiego.

NOTATKI WYBORCZE

— **Wszelkich informacyj,** dotyczących wyborów, zebrań, techniki wyborczej itp. udziela Sekretariat OZN w Inowrocławiu, ul. Prezydenta Narutowicza 62 I ptr. Godziny urzędowe codziennie od 9-tej do 13-ej i od 15-ej do 19-ej.

— **Wielkie zebranie przedwyborcze.** W sobotę, 22 bm. odbędzie się w Inowrocławiu wielkie zebranie informacyjne przedstawicieli wszystkich sfer naszego społeczeństwa. Szczegóły podamy jutro.

Notatki kronikarza

— **Ze Zjazdu Opiekunów Kół Młodzieży P. C. K.** W Inowrocławiu odbył się zjazd Opiekunów Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża z miasta i pow. inowrocławskiego. Po wysłuchaniu Mszy św. udali się uczestnicy zjazdu do auli szkoły „wydziałowej“ przy Alejach Sienkiewicza. Obrady zagaiła przewodnicząca Oddz. Komisji Kół Młodzieży PCK p. Znaniecka. Jednomyślnie przewodniczącym zjazdu wybrano prezesa PCK naczelnika Sądu Grodzkiego sędziego Walerycha. Dłuższy referat wygłosił ks. Misiak, wreszcie Koło PCK przy szkole powszechnej w Jacewie wykonało pokaz z życia Koła Młodzieży PCK. Instruktorka Okręgowych Komisji PCK w Toruniu p. Trajderowska omówiła w treściwym referacie sprawę regulaminu PCK. Zjazd zakończono o godz. 14 po referacie dr. Skoneczznej.

NOTATKI POLICYJNE

— **Do Komisariatu P. P.** doprowadzono mieszkańca Poznania Wacława Matkiewicza, który został przychwycony na dworcu inowrocławskim za jazdę koleją bez biletu.

— **Mieszkaniec Żnina Józef Werkiewicz** zawiadomił władze policyjne o zuchwałej kradzieży w restauracji Woźniaka w Inowrocławiu. W lokalu tym skradziono Werkiewiczowi 500.— zł gotówki. Dochodzenia w tej sprawie trwają.

— **Wyrodny syn.** Własnego syna oskarżył o kradzież Marcin Jankowski z Inowrocławia (Kościelna 20). Twierdzi on, że syn Czesław skradł mu 50 zł gotówki i zbiegł w niewiadomym kierunku.

Z działalności Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Bohaterów w Inowrocławiu

W ub. poniedziałek odbyło się zebranie zarządu oddziału powiatowego Polskiego Tow. Opieki nad Grobami Bohaterów, na którym wybrano p. wicestarostę mgr. Pełczyńskiego wiceprezesem, a przemysłowca p. Teodora Orłowskiego skarbnikiem towarzystwa.

Na zebraniu tym zapoznano członków z wynikami lustracji grobów wojennych dokonanej przez Urząd Wojewódzki. Pom. Komisja lustracyjna przychylnie odniosła się do pracy towarzystwa, czego dowodem, że Urząd Wojewódzki przekazał ostatnio kwiaty zimotrwałe, celem obsadzenia mogił poległych bohaterów na cmentarzu przy „Ruinie“ i innych grobów wojennych.

Na mocy zezwolenia Pana Starosty Powiatowego i Grodzkiego urządzona zostanie w dniu 1 listopada rb. publiczna zbiórka na uporządkowanie i stałe upiększanie mogił poległych bohaterów oraz innych grobów wojennych na terenie miasta Inowrocławia oraz w powiecie inowrocławskim.

Zarząd Oddziału Powiatowego zamierza w przyszłym roku ustawić dalszych kilkanaście pomników na mogiłach powstańców z 1863 r. w Inowrocławiu oraz w powiecie inowrocławskim, a poza tym ustawić krzyże na pojedyńczych mogiłach poległych bohaterów z 1918/19 roku.

Utworzenie Gminnego Koła LOPP w Dąbrowie Biskupiej.

Onegdaj odbyło się w Dąbrowie Bisk. zebranie obywatelskie, celem założenia Gminnego Koła Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Po zaznajomieniu się z doniosłością i ważnością istnienia tej tak poważnej w życiu państwa organizacji, przystąpiono do wyboru zarządu, w skład którego weszli: ks. prob. Fiedler — prezes; L. Fuszera — wiceprezes; J. Lewandowski — sekretarz; Nalazek — skarbnik. Członkami zarządu zostali: dr. weter. Juszkiewicz, J. Haber, Lewandowski, Naporowski, Kosiak z Zagajewiczek i K. Zieliński ze Sobiesierni. Do komisji rewizyjnej powołano: Fr. Swickiego, M. Wyborskiego i St. Mielcarka. (wo).

Krwawa bójka.

Posterunek P. P. w Chełmcach zaalarmowany został wieścią o krwawej bójce, która rozegrała się we wsi Karsko (pow. inowrocławski) między braćmi Stanisławem i Franciszkiem Kaczmarkiem, rolnikami z Łabędzina, a Franciszkiem Włosieńskim z Jerzyc. Jak wynika z zeznań naocznych świadków, między St. Kaczmarkiem i Franciszkiem Włosieńskim wynikła sprzeczka na tle porachunków osobistych, która rychło zamieniła się w krwawą bójkę o fatalnych następstwach. W pewnej chwili St. Kaczmarek uderzył Włosieńskiego w głowę tępym narzędziem, a gdy ten już leżał zalany krwią i półprzytomny na ziemi, Franciszek Kaczmarek strzelił do niego trzy razy z rewolweru. Do ciężko rannego Włosieńskiego przywołano lekarza, który udzielił mu pierwszej pomocy. Braci Kaczmarków aresztowano.

Z SALI SĄDOWEJ

Przemytnik zapalniczek na ławie oskarżonych

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu rozpatrywał ostatnio sprawę Leona Grejneta, oskarżonego o przestępstwo na szkodę Skarbu Państwa.

Leon Grejnet był już 3-krotnie karany, a tym razem schwytano go w trakcie sprzedaży przemycanych z Niemiec zapalniczek i kamieni. W czasie rewizji znaleziono u oskarżonego znaczną ilość przemyconych zapalniczek i kamieni. Winę oskarżonemu w całej pełni udowodniono i Sąd skazał go na 2 miesiące bezwzględnego aresztu oraz 100.— zł grzywny.

— **Nie wolno podrabiać podpisu żony.** Sąd Okręgowy z Bydgoszczy na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu rozpatrywał ostatnio sprawę rolnika Rudnickiego. Akt oskarżenia zarzucał mu podrobienie podpisu żony na 3 wekslach, wystawionych na ogólną kwotę 7.800 zł. Taki sam podrobiony podpis złożył Rudnicki na deklaracji dla Banku. Winę oskarżonemu w całej pełni udowodniono i Sąd skazał go na 10 miesięcy aresztu z zawieszeniem wykonania kary na 3 lata.

Kruszwica

— **Nowy wójt.** Na skutek zarządzenia starosty odbyły się w Dąbrowie Biskupiej nowe wybory, wobec ustąpienia dotychczasowego wójta p. Franciszka Iwickiego. W wyniku głosowania wójtem wybrany został p. Jan Haber z Dziewx. (uk)

W sprawie zbytu rzepaku

Jak już ogólnie wiadomo, urodzaj rzepaków był w tym roku bardzo dobry, dając w całym kraju rekordowy zbiór. Dzięki jednak zawarciu umowy między Centralą Obrotu Nasionami Oleistymi a Związkiem Polskich Olejarni i ustaleniu cen minimalnych za nasiona oleiste, ceny za rzepak utrzymały się na dość wysokim poziomie. Mimo dużej podaży rzepaku zaraz po zbiorach, spowodowanej niską ceną zbóż, nie było załamania się ceny. Olejarnie bowiem przystąpiły od razu w lipcu i sierpniu do intensywnych zakupów, pokrywając kontyngenty miesięczne przewidziane w zawartej z Centralą Obrotu umowie, nie tylko na lipiec i sierpień, ale już na kilka miesięcy naprzód. W stosunku do roku ub. zakupiły olejarnie, lękając się zeszłorocznej zwyżki cen, w lipcu i sierpniu trzy razy więcej.

Z tych względów należy liczyć się obecnie z mniejszym zakupem rzepaku prze olejarnie. Okoliczność ta jednak nie powinna bezwarunkowo wpłynąć na załamanie się cen. Faktem bowiem jest, że dzięki temu, że olejarnie zakupiły już najmniej 60 proc. produkcji rzepaku, przeznaczonej do zbytu, nie ulega wątpliwości, że i reszta pozostałego u producentów rzepaku zostanie w następnych miesiącach, po przerobieniu zapasów, przez olejarnie zakupiona. Zakup ten będzie odbywać się co najmniej po cenach przewidzianych w umowie, **pod warunkiem jednak, że producenci obecnie podaż rzepaku ograniczą.**

W związku z tym Pomorska Izba Rolnicza zwraca się do producentów z apelem, aby we własnym interesie ograniczyli podaż rzepaków w najbliższych tygodniach do minimum, gdyż tylko pod tym warunkiem nie powstanie za wielka podaż i spadek ceny rynkowej poniżej minimalnej, przewidzianej w umowie. Izba Rolnicza przypomina, że ceny minimalne ustalone w umowie między Centralą Obrotu Nasionami Oleistymi a przemysłem olejarskim i przez ten przemysł gwarantowane, wzrastają co miesiąc o 1 zł i wynoszą dla rzepaku ozimego w miesiącach: październik br. 43 zł, listopad br. 44 zł, za 100 kg loco stacja załadowcza. Ceny rzepaku jarego są o 6 proc., zaś ceny rzepiku letniego o 12 proc. niższe od cen rzepaku ozimego.

Redakcja i Administracja „Gazety Pomorskiej" w Bydgoszczy — ul. Dworcowa 30, tel. 24-80

Redaktor St. Kapkowski przyjmuje od godz. 15—17.

Dziś — Czwartek **Jana Kantego**	**20** październ.
Jutro — Piątek **Urszuli**	**21** październ.

NOCNE DYŻURY APTEK.

— **Apteka pod Niedźwiedziem,** ul. Niedźwiedzia, tel. 3050.

— **Apteka pod Koroną,** ul. Dworcowa, tel. 3301.

— **Straż Pożarna,** ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.

— **Komisariat Główny P. P.** (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, telefon 2700.

— **Magistrat** (Ratusz) — Jezuicka 1, te-

WAŻNE TELEFONY

— **Pogotowie Ratunkowe,** Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.

NOCNE DYŻURY APTEK

— **„Pod Aniołem",** Gdańska 65, tel. 3385.
— **B. Tarasiewicza,** Orła 8, tel. 3146.
— **Przy Pl. Teatralnym,** Marsz. Focha 10, tel. 1962.

PROGRAM KIN:

APOLLO: „Dzisiaj i zaraz".
BAŁTYK: „Zamaskowany jeździec".
KAPITOL: „Mały dżentelmen".
KRISTAL: „Tygrys Esznapuru".
LIDO: „Gehenna".
MARYSIEŃKA: „Złotowłosa".

KALENDARZYK TEATRALNY.

CZWARTEK — „Baron cygański".
PIĄTEK — „Baron cygański".
SOBOTA — „Baron cygański".
NIEDZIELA — godz. 16: „Subretka".
NIEDZIELA — godz. 20: „Baron cygański".

Z Teatru Miejskiego

W czwartek 20 bm., piątek 21 bm. i sobotę 22 bm., o godz. 20 dalsze przedstawienia miłej, melodyjnej, pełnej temperamentu operetki **„Baron cygański",** przyjętej entuzjastycznie i jednogłośnie przez całą prasę i uznanej za widowisko na wysokim poziomie artystycznym. Na specjalne podkreślenie i wyróżnienie zasługują wykonawczynie partyj głównych pp. Franciszka Platówna i Janina Okońska, które gościnnie występują w naszym teatrze. Obok tych czołowych sił, na wyróżnienie zasługuje Kazimierz Dembowski, śpiewak operetkowy z dużą rutyną śpiewaczą i aktorską. Hanna Wańska wnosi na scenę jako Arsena dużo wiośnianej świeżości i wdzięku, Natalia Morozowiczowa, utalentowana aktorka odtwarza rolę guwernantki Arseny, Marian Domosławski szczerze bawi publiczność jako „stróż cnoty i komisarz moralności", oraz Bolesław Rosłan, Stefan Lochman, Tadeusz Kuźmiński, Ludwik Barda, Feliks Manikowski dopełniają obsadę. Jednocześnie dyrekcja teatru podaje do wiadomości, że na wszystkie przedstawienia operetki **„Baron cygański" zniżki są ważne.**

Celem udogodnienia w nabywaniu biletów w okresie jesienno-zimowym, kasa teatru czynna będzie w dni powszednie od godz. 11—14 i od 17—20,30, w niedziele i święta od 10 rano bez przerwy do godz. 20,30.

Notatki kronikarza

— **Pierwszą w tym roku kradzież szkolną** zanotowano w Gimnazjum Humanistycznym im. Śmigłego-Rydza, gdzie na szkodę ucznia Szerzeniewskiego skradziono płaszcz mundurowy, wartości 90 zł.

— **Cały warsztat rybacki skradziono** na szkodę rybaka Franciszka Zwierzyńskiego w Solcu Kujawskim. Poszkodowany przygotował sobie sieci do wczesnego wyruszenia na połów. Uprzedził go jednak złodziej, który po skradzeniu rzeczy odpłynął łódką Zwierzyńskiego na przeciwny brzeg Wisły i zbiegł.

— **Z mieszkania p. Olgi Szmidt** (Toruńska 17) służąca Maria Burhardt skradła po rozbiciu podręcznej kasetki 400 zł w gotówce i zbiegła wraz ze swym kochankiem. Nieuczciwą służącą ujęto na granicy niemieckiej, którą usiłowała przekroczyć nielegalnie.

— **Wymuszenie.** P. Ksawery Gęsikowski, zam. w Toruniu (Stroma 2) zawiadomił policję, że padł ofiarą wymuszenia. Pod groźbą złożenia fałszywej skargi o kradzież żwiru wymusił od niego Jan Szwejkowski 40 zł. Sprawcę wymuszenia zatrzymano.

— **Uliczna zbiórka odzieży.** Zwyczajem lat ubiegłych Bydgoski Okręg „Caritas" urządza z okazji „Tygodnia Miłosierdzia" uliczną zbiórkę odzieży dla biednych. Na odgłos specjalnego sygnału mieszkańcy samoczynnie winni ofiarować wszystko to, co w domu jest zbędne z bielizny, ubrań, obuwia, a co w dużej mierze ułatwi przetrwanie pory zimowej najbiedniejszym mieszkańcom miasta.

— **774.000 zł za fabrykę.** Wobec niezjawienia się żadnego reflektanta na kupno fabryki Loehnerta w Bydgoszczy z licytacji w Sądzie Grodzkim, wyznaczony zostanie obecnie drugi termin, przy czym cena wywoławcza z 880.000 zł obniżona została do 774.000 zł. Jest rzeczą wątpliwą czy i w tym drugim terminie zjawią się reflektanci na ten obiekt. Fabryka zatrudnia obecnie ponad 140 robotników.

— **Zw. Rezerwistów z Klubem Sportowym „Kabel Polski"** urządza wielką zabawę jesienną na cele oświatowe w sobotę, 22 bm. o godz. 20 w salach Resursy Kupieckiej.

— **Za wyszydzanie religii** zasiądzie przed bydgoskim Sądem Okręgowym robotnik Bolesław Marchlik (Wisłocka 2), który w czasie pracy obraźliwie wyrażał się o księżach katolickich i procesji Bożego Ciała.

— **Na pół roku** bezwzględnego więzienia skazana została mieszkanka baraków dla bezdomnych — Marta Kasprzykowska (Jagiellońska 62). Była ona jedną z najbardziej niespokojnych mieszkanek baraków i powodowała nieustanne awantury, które wreszcie zaprowadziły ją na ławę sądową.

— **Za sprzeniewierzenia** skazany został na pół roku więzienia b. inkasent jednej z poznańskich fabryk pudru — Stefan Masłowski (Sienkiewicza 56). Przywłaszczał on sobie pieniądze zainkasowane bezprawnie, po zwolnieniu go z posady. Ponieważ Masłowski uprzednio otrzymał za podobne sprawki 2 lata więzienia z zawieszeniem, obecnie będzie musiał odsiedzieć obie kary, czyli dwa i pół roku spędzi za kratami.

— **Nowe pismo literackie.** Grono młodych literatów w Bydgoszczy zamierza rozpocząć wydawanie pisma literackiego, poświęconego regionowi bydgoskiemu. Pismo narazie będzie dwutygodnikiem.

— **Pierwszy koncert Towarzystwa Muzycznego** odbędzie się w najbliższy piątek, o godz. 20, w sali Kopernika. Wystąpi gościnnie znany muzyk-pianista — prof. Józef Turczyński. W programie: Paderewski, Schubert, Chopin i Bach. Jest to równocześnie pierwszy koncert z serii 6 koncertów abonamentowych.

— **Otwarcie nowej sokolni** nastąpiło w ub. niedzielę w sali dawnego Domu Katolickiego przy ul. Miedza 4. Po pewnych zmianach i przebudowach, oraz po wstawieniu przyrządów gimnastycznych, sokolnia ta odda olbrzymie usługi sportowcom na przedmieściach: Wilczak, Okole, Czyżkówko, Miedzyń i Prądy, pozbawionym własnej sali gimnastycznej. Poświęcenia sokolni dokonał ks. prob. Skonieczny, a referat zasadniczy o sporcie wygłosił p. prof. Albrycht. W akcie poświęcenia uczestniczył z ramienia władz miejskich p. mgr. Zakrzewski.

— **Bydgoszcz nie dorosła do ruchu bezdźwiękowego.** Od kilkunastu tygodni obowiązuje w Bydgoszczy ruch bezdźwiękowy. Zarządzenie to z prawdziwym zadowoleniem powitali zwłaszcza mieszkańcy śródmieścia. Niestety powiedzieć sobie trzeba, że Bydgoszcz „nie dorosła" do ruchu bezdźwiękowego. Świadczy o tym dobitnie coraz większa ilość wypadków. Wczoraj zanotowano np. w samym śródmieściu aż siedem wypadków, z których kilka zakończyło się bardzo poważnie. Szczególnie dotkliwie pokaleczeni zostali w takich wypadkach ulicznych: Alojzy Mazurkiewicz (Toruńska 14), Ludwik Wiśniewski (Dworcowa 2), Henryk Godowski (z Jasińca) i Karol Neumann (z Koronowa).

— **Rowerokradzi grasują.** Kronika policyjna zanotowała wczoraj 22 kradzieże rowerów, dokonane na terenie Bydgoszczy. Niewątpliwie jednym z powodów tak częstych kradzieży jest lekkomyślne pozostawianie rowerów przed urzędami. Jest jednak jeszcze jeden powód, a mianowicie całkowity brak w Bydgoszczy urządzeń do parkowania rowerów. Swego czasu projektowali inwalidzi wojenni urządzenie stoisk rowerowych przed urzędami i w bardziej ruchliwych punktach miasta, gdzieby za groszową opłatą można było oddać rower na przechowanie. Niestety do chwili obecnej nie zorganizowano tego, jakkolwiek niejeden inwalida mógłby sobie w ten sposób zarobić nawet poważna kwotę.

Bydgoszcz w obliczu wyborów samorządowych

Wobec zarządzenia Wojewody Pomorskiego o tym, że wybory komunalne odbędą się w Bydgoszczy 18 grudnia, rozpoczęte już zostały przygotowania do nich. Miasto podzielone zostało na 13 okręgów wyborczych i na 55 obwodów głosowania. Ustalona też została liczba uprawnionych do głosowania. Liczba ta wynosi 80.400 obywateli i jest prawie o 15.000 wyższa od stanu z okresu wyboru obecnie urzędującej rady. Mimo zwiększenia się liczby mieszkańców, uprawnionych do głosowania, ustalono o jeden okręg wyborczy mniej, niż poprzednio.

W sumie miasto wybiera 48 radnych w następujących okręgach:

Okręg nr. 1 (Grunwaldzka 132 — Szkoła) 4 radnych.

Okręg nr. 2 (Lokal p. Kowalskiego, Wrocławska) 4 radnych.

Okręg nr. 3 (Szkoła św. Trójcy) 4 radnych.

Okręg nr. 4 (Szkoła Staszica, Dworcowa) 4 radnych.

Okręg nr. 5 (Szkoła Leszczyńskiego) 4 radnych.

Okręg nr. 6 (Szkoła Dąbrowskiego) 5 radnych.

Okręg nr. 7 (Szkoła Król. Jadwigi) 3 radnych.

Okręg nr. 8 (Sokolnia przy ul. Toruńskiej) 3 radnych.

Okręg nr. 9 (Restauracja Rzeźni Miejskiej) 3 radnych.

Okręg nr. 10 (Szkoła Estkowskiego na Bielawkach) 4 radnych.

Okręg nr. 11 (Kat. Miejskie Gimn. Żeńskie) 3 radnych.

Okręg nr. 12 (Szkoła św. Jana) 3 radnych.

Okręg nr. 13 (Szkoła Sienkiewicza) 4 radnych.

Kadencja obecnej Rady Miejskiej potrwa jeszcze do 1 stycznia 1939 r., po czym wprowadzona zostanie w urzędowanie nowa rada. Zapowiedź udziału w głosowaniu do Rady Miejskiej wszystkich ugrupowań politycznych spowoduje niewątpliwie, że kampania wyborcza będzie bardzo ożywiona.

W Bydgoszczy powstało Towarzystwo Muzyczne

Bardzo poważnym wydarzeniem w życiu kulturalnym Bydgoszczy jest utworzenie samoistnego Towarzystwa Muzycznego. Dotychczas sprawami kultury muzycznej zajmowała się odrębna sekcja Rady Kulturalno - Artystycznej. Sekcja ta tak dalece zdołała zaawansować sprawy organizacyjne, że dziś nic nie stało na przeszkodzie powołaniu do życia Towarzystwa Muzycznego, co stało się właśnie na zebraniu, zwołanym przez RAK do sali Rady Miejskiej. Potrzebę usamodzielnienia sekcji obszernie uzasadnił p. mjr. Południowski, po czym przedyskutowano i przyjęto statut, oraz dokonano wyboru zarządu, do którego weszli pp.: Piątkiewicz, Mencel, Sokołowski, Domke, Roessler, prezydentowa Barciszewska, Jahnkowa i Południowski.

W spadku po dawnej sekcji muzycznej RAK, Tow. Muzyczne otrzymało doskonałą orkiestrę salonową i szkielet orkiestry symfonicznej, która w dniu 21 listopada da pierwszy koncert robotniczy w sali Sokolni. W dniu 21 bm. odbędzie się pierwszy koncert abonamentowy, w czasie którego wystąpi doskonały muzyk — prof. Turczyński.

Otwarcie nowej wystawy w Muzeum Miejskim

W salonach wystawowych Muzeum Miejskiego odbyło się otwarcie nowej wystawy dzieł znakomitego artysty krakowskiego — prof. Kazimierza Sichulskiego, wychowawcy i mistrza młodego pokolenia artystycznego w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Wystawa jest bardzo ciekawa i gromadzi ponad 60 prac, w tym około 20 doskonałych karykatur. Na tej niewielkiej stosunkowo ilości dzieł można jednak bardzo dobrze zorientować się w wszechstronności talentu prof. Sichulskiego. Otwarcia wystawy dokonał dyr. dr. Łepkowski, który przy tej sposobności wygłosił krótki odczyt o Sichulskim, wskazując na wpływ Wyspiańskiego, którego Sichulski był uczniem. Na otwarcie przybyli dość licznie entuzjaści sztuki. Radę Kulturalno - Artystyczną reprezentował prezes Południowski.

Żywa pochodnia w baraku

Straż pożarna wezwana została na ulicę Huzarską 18 na Jarach, gdzie zapalił się barak drewniany, stanowiący własność bezrobotnego — Gałązki. Rano właściciel baraku wraz z żoną wyszedł na targ, pozostawiając w izdebce śpiące trzyletnie dziecko. Przypuszczalnie od iskry z pieca żelaznego zapaliła się podłoga. Po chwili cały barak stał w płomieniach. Gdy sąsiedzi pospieszyli na ratunek, oczom ich przedstawił się straszny widok. W oknie zamkniętego od zewnątrz baraku stało dziecko, wzywające rozpaczliwie ratunku. Na dziecku płonęło ubranko. Przez wybicie szyby dziecko wydobyto na zewnątrz, a wezwana straż ogniowa pożar ugasiła. Istnieje bardzo słaba nadzieja utrzymania dziecka przy życiu ze względu na doznane przez nie poparzenia.

Napad rabunkowy na Czarnej Drodze

Onegdaj wieczorem na Czarnej Drodze dokonano zuchwałego napadu rabunkowego na inkasenta jednej z firm bydgoskich, 17-letniego Stanisława Ostrowskiego (Wysoka 44). Napastnicy, domagając się wydania pieniędzy, rzucili się na Ostrowskiego z nożami, zadając mu szereg poważnych ran. Ostrowski nie miał przy sobie pieniędzy, gdyż na kilkanaście minut przed napadem zdał je spotkanemu szefowi firmy. Rannego przewieziono do szpitala miejskiego.

Nieludzki wybryk wyrostków

Policja zawiadomiona została o nieludzkim wybryku jakiego dopuścili się dwaj osobnicy: Jan Cieślak i Józef Walczak, zamieszkali przy ulicy św. Floriana 22. Złapali oni psa, stanowiącego własność Żyda Mordki Benzla i wypalili zwierzęciu oczy kwasem solnym. W ten sposób objawić chcieli nienawiść rasową do Żyda - właściciela psa. Straszliwie okaleczone zwierzę musiano dobić, a nieludzkimi wyrostkami zajęła się policja.

Fatalny cios nożem

Za zadanie ciężkiego urazu cielesnego i spowodowanie w ten sposób trwałego kalectwa aresztowany został rolnik z Polanowa pow. wyrzyskiego — Maksymilian Kowalski. W czasie odbywającej się w Polanowie zabawy, doszło do sprzeczki pomiędzy Kowalskim i rolnikiem Julianem Waligórskim. Bijących się usiłowała rozdzielić narzeczona Waligórskiego — Marianna Zbilska. Nie zważając na interwencję kobiety, Kowalski dobył noża i zamierzył się nim w przeciwnika, w tej jednak chwili pomiędzy nim, a Waligórskim stanęła Zbilska. Cios, przeznaczony dla Waligórskiego, ugodził Zbilską. Nóż przeciął jej policzek i tak poważnie uszkodził oko, że nieszczęśliwa dziewczyna straciła wzrok. Nożownik odpowiadać będzie przed bydgoskim Sądem Okręgowym.

Notowania giełdowe

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
z dnia 19 października

DEWIZY: Belgia 89,83; Berlin 212,01 Gdańsk 99,75; Amsterdam 289,26; Kopenhaga 113,20; Londyn 25,34; Nowy Jork czeki 5,30 pięć ósmych; Nowy Jork kabel 5,30¾; Oslo 127,42; Paryż 14,20; Praga 18,23; Sztokholm 130,71; Zurych 120,80; Mediolan 27,98; Helsinki 11,19; Montreal 5,24¾; Tel Aviv 25,34. — Tendencja nieco mocniejsza.

WALUTY: Belgi belg. 89,80; Dolary am. 5,29; Dolary kanad. 5,23; Floreny hol. 289,00; Franki fr. 14,18; Franki szwajc. 120,60; Funty ang. 25,32; Guldeny gdańskie 99,75; Korony: czeskie 10,40, duńskie 112,95, norweskie 127,10, szwedzkie 130,40; Liry włoskie 19,60; Marki fińskie 11,00; Marki niem. srebrne 89,00; Tel Aviv 24,50.

AKCJE: Bank Polski 126,00; Bank Zachodni 38,00; Węgiel 36,25; Lilpop 89,00; Modrzejów 21,75; Ostrowiec 64,25; Starachowice 44,40; Haberbusch 54,50. — Tendencja nieco mocniejsza.

PAPIERY: 4½ proc. wewnętrzna 66,00 setki; 3 proc. inwest. I em. 84,00, II em. 85,00 serie 95,38; 5 proc. konwersyjna 68,00 setki; 4 proc. prem. dol. 43,00; 4 proc. konsolidacyjna 67,50 drobne; 8 proc. przem. polski 91,00; 8 proc. ziemskie dol. kupon 77,81; 4½ proc. ziemskie seria 5 64,00; 4 proc. ziem. seria 6 54,25; 5 proc. Warszawy 1933 rok 74,63 drobne; 5 proc. Łodzi 1933 r. 66,00. — Tendencja dla pożyczek nieco mocniejsza, dla listów utrzymana.

NOTOWANIA GIEŁDY ZBOŻOWO - TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY
z dnia 18 października

Zboże. Pszenica 18,75—19,25; żyto 14,25—14,50; jęzmień browarowy 15,75—16,50; 673-678 g.l. 14,75—15,00; 644-650 g.l. 14,25—14,50; owies 15,25—15,50.

Przetwory młynarskie. Mąka pszenna gat. I wyciągowa 0—30 proc. wł. w. 38,00—39,00; I 0—50 proc. wł. w. 35,00—36,00; IA 0—65 proc. wł. w. 32,50—33,50; razowa 0—95 proc. wł. w. 26,00—27,00; mąka żytnia gat. I 0—65 proc. wł. w. 23,50—24,50; razowa 0—95 proc. wł. w. 19,50—20,50; mąka żytnia 70 proc. eksp. na wywóz do W.M. Gdańska 22,50—23,00; otręby pszen. z przem. stand. 10.25—10.75; średnie 10.75—11.25; grube 11.25—11.75; otręby żytnie z przemiału standartowego 9.50—10.00; otręby jęczmienne 10.25—10.75; kasza jęczmiena: kraj. wł. w. 25—26; pęczak wł. w. 25—26; perłowa wł. w. 35,50—37.

Strączkowe, oleiste, koniczyny, nasiona i inne. Groch Wiktoria 24.00—28.00; ziel. (Folgera) 22—25,00; peluszka 19.00—20.00; rzepak ozimy bez worka 41,00—42,00; rzepik ozimy bez worka 38,50—39,50; siemię lniane 47,00—49,00; mak niebieski 59,00—63.00; gorczyca 33.00—38.00.

Pastewne i inne: Makuchy: lniane 21,50—22,00; rzepakowe 13,25—14; śrut sojowy 23,25—23,50; ziemniaki fabryczne za kg proc. franco fabyka 0,17½—0,18; słoma żytnia luzem 3—3,50; słoma żytnia prasowana 3.50—4.00; siano nadnoteckie luzem 5.25—5.75; siano nadnoteckie prasowane 6.00—6.50.

Ogólny obrót 3.175 ton.

GDAŃSKA GIEŁDA BYDLĘCA
z dnia 18 października 1938 roku

Woły: pełnomięsiste, najw. wartości rzeźnej 40—42; pozostałe pełnomięsiste 36—39.

Buhaje: młodsze, pełnom., najw. wart. rzeźnej 40—42; pozostałe pełnomięsiste, lub wytuczone 36—39; mięsiste 28—35; licho odżywione 22—27.

Krowy: młodsze pełnowartościowe, najw. wartości rzeźnej 36—39; pozostałe pełnomięsiste lub wytuczone 30—35; mięsiste 20—29; licho odżywione 12—19.

Jałówki: pełnomięsiste, wytuczone, najw. wartości rzeźnej 40—42; pełnomięsiste 36—39; mięsiste 28—35; licho odżywione 22—27.

Żarłoki: średnio odżywiana młodzież 25—30.

Cielęta: dobrze tuczone 57—64; średnio tuczone 46—56; liche 35—45; najlichsze 20—34.

Owce: opasy chlewne 40—45; średnio tuczone jagnięta i starsze skopy tuczone 35—39; tłuste, pełnomięsiste owce 27—32; licho odżyw owce. 15—24.

Świnie: tłuste ponad 301 funt. ż. w. 63; pełnomięsiste: od 271—300 funt. ż. w. 62; od 241—270 funt. ż. w. 60; od 221—240 funt. ż. w. 57—58; od 200—220 funt. ż. w. 54; od 160—200 funt. ż. w. 48—49.

Maciory: 50—53.

Powyższe ceny rozumieją się w guldenach gdańskich za 100 funt. ż. w.

Spęd: 9 wołów, 26 buhajów, 42 krów, 54 jałówek, 4 żarłoki, 39 cieląt, 82 owiec, 1940 trzody chlewnej.

Porty polskie a tranzyt czeski

Przyłączenie Austrii do Rzeszy Niemieckiej odcięło Czecho-Słowację, jako kraj wybitnie eksportowy od portu triesteńskiego. Z drugiej zaś strony ograniczenia żeglugowe na Łabie, zastosowane przez Niemców utrudniły Czecho-Słowacji swobodę ruchów i dostęp do portu hamburskiego.

Trudności te zmusiły Czecho-Słowację do szukania szerszego wyjścia na rynki zagraniczne przez port gdyński i gdański.

Udział towarów czeskich w ruchu eksportowo-importowym w Gdyni za ostatnie pięciolecie podniósł się z 50 tys. ton rocznie do 1.200 tys. ton.

W roku 1937 Gdynia i Gdańsk — porty polskiego obszaru celnego — wydatnie zwiększyły swe obroty do i z Czecho-Słowacji. Towary przekazane z wymienionych portów do Czecho-Słowacji wynosiły 805 tys. ton, w tym z Gdyni 178 tys. ton i z Gdańska 627 tys. ton. Natomiast towary przekazane z Czecho-Słowacji wynosiły do Gdyni 45 tys. ton, a do Gdańska 409 tys. ton. Ogółem tranzyt czeski w obie strony wyniósł 1.259 tys. ton.

Gdyńskie sfery gospodarcze upatrują w obecnie wytworzonej sytuacji możliwość wydzielenia części portu na **czeski wolny obszar celny.** Stworzyłoby to dla nowych Czech podstawę dla oparcia rozwoju czeskiej floty handlowej o port polski.

Hallo, tu Polskie Radio!

Czwartek, 20 października

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6,35 Muzyka (płyty). 7,00 Dziennik poranny. 7,15 Muzyka (płyty). 7,45 Gimnastyka. 8,00 Audycja dla szkół. 8,10—11,00 Przerwa. 11,00 „W takt muzyki" — audycja dla szkół powszechnych w opracowaniu Henryka Ładosza i Tadeusza Mayznera. 11,25 Piosenki włoskie (płyty). 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03 Audycja południowa. 13,00—15,00 Przerwa (Patrz programy lokalne). 15,00 Rozmowę technika z młodzieżą przeprowadzi Wacław Frenkiel. 15,15 Kłopoty i rady: „Nie mam co na siebie włożyć" — dialog w opracowaniu Stan. Goryńskiej. 15,30 Muzyka obiadowa (płyty). 16,00 Wiadomości dziennika radiowego. 16,05 Wiad. gospodarcze. 16,15 „Idziemy do kopalni" — odczyt dla młodzieży licealnej wygłosi Gustaw Morcinek (z Katowic). 16,35 Koncert solistów (z Torunia) wyk. Krystyna Wyrobek-Roesnerowa — fortepian, Zdzisław Roesner — skrzypce. 17,20 „Zasady działania termosu" — pogadanka, wygłosi Jan Ciahotny (z Katowic). 17,30 Recital śpiewaczy Aleksandra Michałowskiego. Akompaniuje prof. Ludwik Urstein. 18,00 Audycja dla młodzieży wiejskiej p. t. „Przysposobienie zawodowe" — w opracowaniu Ludwika Januszewskiego. 18,30 O tytułach utworów muzycznych — gawęda w opracowaniu Bronisława Rutkowskiego. 19,00 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego oraz Ludmiły Szreterówny (śpiew) i Tad. Zygadły (skrzypce). W programie utwory kompozytorów polskich. 20,35 Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro. 21,00 Jak wielkie są nasze kapitały — odczyt, wygł. red. Michał Rogóyski. 21,10 Koncert popularny w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 21,40 „Niepokój miliardera Shurmana" — fragment z powieści Andrzeja Struga p. t. „Miliardy". 22,00 Chór i zespoły wokalne opery „La Scala" w Mediolanie (płyty). 22,55 Przegląd prasy. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23,05 Koncert muzyki polskiej. Wykonawcy: Aniela Szlemińska — sopran I, Józef Turczyński — fortepian. W programie utwory Ignacego Paderewskiego.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA W TORUNIU

6,57—7,00 Pieśń poranna. 10,10—10,55 Wesoły koncert (płyty). 10,55—11,00 Program na jutro. 11,25—11,57 W. A. Mozart: „Sinfonie Concertante" na skrzypce i altówkę z tow. orkiestry (płyty). 13,00 Dla każdego coś ładnego (płyty). 13,50 Wiadomości z Pomorza. 15,30 Przed otwarciem Konfraternii Artystów w Toruniu — pog. Aliny Chyczewskiej. 15,40 Muzyka polska (płyty). 18,00 Odczyt morski: „Puck — pierwszy port wojenny Rzeczypospolitej" — felieton Jerzego Mersona. 18,15 Utwory fortepianowe w wyk. Ignacego Paderewskiego (płyty). 18,25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22,00 Koncert rozrywkowy — Toruńska Orkiestra Salonowa i Ksawery Ebert — cytra i piosenki z płyt. 23,05 Zakończenie audycji.

PROGRAMY ZAGRANICZNE

18,30 LILLY. Kwadrans polski.

20,05 RYGA. Koncert symfoniczny.

20,10 KOPENHAGA. Koncert Beethovenowski.

20,15 RADIO ROMANIA. Koncert symfoniczny Dyr. Georgescu (tr. z Ateneum).

Piątek, 25 października

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.35 Muzyka — płyty. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka — płyty. 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycj dla szkół. — płyty. 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół. „Wielki samouk — Jerzy Stephenson" — słuchowisko Gabrieli Pauszer. 11.25 Orkiestra mandolinistów „Kaskada" pod dyr. Dionizego Dobkiewicza (z Wilna). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Przerwa (patrz programy lokalne). 15.00 „Skąd ta wrzawa, skąd ten ruch, kto odgadnie — ten jest zuch", zagadka dźwiękowa dla młodzieży (z Krakowa). 15.15 Poradnik sportowy. 15.25 Muzyka obiadowa w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 16.00 Wiadomości dziennika radiowego. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16.30 Rymy dziecięce, pieśni narodowe i pieśni żołnierskie Karola Szymanowskiego w wykonaniu Stanisławy Korwin-Szymanowskiej. Przy fortepianie prof. Jerzy Lefeld. 16.50 Społeczeństwo ptaków — pogadanka, wygłosi dr. Jan Sokołowski (z Poznania). 17.00 Miniatury kwartetowe w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Rozgłośni Krakowskiej (z Krakowa). 17.45 Skrzynka techniczna — red. Wacław Frenkiel. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Teatr Wyobraźni: „Maria" wg. poematu Antoniego Malczewskiego. Radiofonizacja Witolda Hulewicza. Muzyka Wojciecha Gawrońskiego w opracowaniu Stanisława Węsławskiego (z Wilna). 19.30 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry Salonowej Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. Eugeniusza Raabego, Stanisław Roy — tenor (z Poznania). 20.35 Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro. 21.00 Chór polskiego Radia pod dyr. Stanisława Nawrota. 21.15 Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiesta Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Emila Coppera, Stani Zawadzka (śpiew), Mieczysław Muenz (fortepian) i Janusz Popławski (śpiew). 22.30 Nowe przemiany poezji polskiej — szkic literacki Kazimierza Czachowskiego (z Krakowa). 22.45 Muzyka z płyt. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski (w języku obcym). 23.15—23.55 Patrz program Warszawy II.

Tabela loterii

NIEURZĘDOWA z dnia 19 października

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 5.000 padła na nr. 139597

Zł. 5.000 na n-ry: 48144 50952 126912

Zł. 2.000 na nr. 85848

Zł. 1.000 na n-ry: 665 31577 56942 149053 149072 149443

Zł. 500 na nr.. 11044 20588 55676 61768 108312 121183 126242 133632 137150 157115

Zł. 250 na n-ry: 2088 5182 18489 21635 21813 25138 26433 27246 29630 29857 36776 38520 47899 54126 57409 63668 67823 73787 74813 102309 102819 106728 117519 122817 129144 141504 150649 151332 154462

Wygrane po 125

46 779 1792 2417 731 42 3803 4342 536 595 6838 7240 650 731 8610 17 912 9032 134 65

11281 407 603 12065 160 967 13871 942 14236 534 944 15263 336 541 16107 886 17260 619 98 712 18475 527 645 19063 361 629

20083 798 21545 22082 97 108 589 872 24772 38 25315 26469 562 675 28106 52 374 93 921 60 29303 656 770

30160 421 685 718 31405 898 32614 976 33939 34025 35310 734 850 981 36075 439 42 860 943 37675 938 38952 39035

40340 427 700 835 41260 329 417 612 50 42355 563 43389 468 80 622 44192 537 45013 135 46067 679 889 74011 822 48346 466 690 920 49021 300 893

50454 894 51049 363 688 849 52320 53804 54116 371 812 16 913 55098 367 56157 415 620 57710 889 58073 105 281 456 59168 327 630 713 39 851

60116 289 452 61032 62602 862 63319 551 765 64102 402 65829 66495 688 67605 68070 654 751 69054 467

70271 849 923 71163 641 954 72382 525 73592 74878 75238 76391 400 860 78212 724 79150 489

80803 81258 408 82737 83510 639 771 84236 398 85565 6 746 981 86046 60 697 89591

90266 92141 315 88 839 907 93802 94081 113 52 472 672 750 95383 740 982 5 96184 398 825 97873 98282 665 753

100199 331 101071 151 697 739 102297 896 103117 419 104456 988 105061 451 958 106500 859 965 107209 751 906 108150 678 109639 866

110761 480 643 111110 643 112138 113530 114982 115284 116207 118042 153 268 441 119024 412 625

120150 312 729 121121 476 737 122153 509 811 123003 124202 367 939 125120 43 309 861 126061 127898 128120 689 985 129055 90 364 986

131046 180 301 409 95 814 133036 520 134111 481 968 135197 214 137265 138239 581 139300 1 430

140287 414 142021 501 751 970 145048 334 540 146277 826 148073 284 501 149126 210 471 84 89 697

150104 299 382 649 70 86 151976 152653 153105 667 155031 156095 99 407 811 157424 159514 27 604

Wygrane po 62.50

58 286 403 591 729 1306 52 83 464 674 753 801 2024 154 88 262 390 3357 499 661 707 854 4005 210 571 688 826 53 5233 343 621 809 38 993 6136 256 848 7003 179 815 84 923 8018 111 270 456 99 560 742 892 9096 145 209 305 472 769 832 942

10012 215 11280 557 512 12695 766 881 988 13095 239 314 217 544 58 702 41 810 14229 541 778 853 15579 619 61 89 720 950 69 16423 71 584 643 82 755 17106 258 421 703 76 18024 192 309 429 81 640 55 737 838 19076 81 309 42 70 467 70 654 85 732 52 85 847 80 991

20046 270 368 813 943 76 21344 410 23 506 811 62 926 22031 81 165 348 60 926 23113 34 602 702 18 24125 347 567 627 31 38 97 794 886 919 25296 481 527 810 26020 226 291 397 579 649 93 869 27066 91 215 59 938 78 28000 33 149 280 381 407 763 74 29005 156 214 405 15 85 99 551 96 639 781

30129 24 59 277 301 541 75 686 986 31017 107 12 34 394 562 997 32306 72 567 613 88 848 56 33107 347 84 439 542 686 826 949 34135 302 401 50 57 98 656 35106 16 26 37 517 624 49 974 36074 134 272 352 68 843 925 37188 250 333 461 51 590 38063 210 62 411 511 52 703 41 39040 173 429 85 667 87 700 845

40114 52 57 257 59 487 801 14 41072 398 509 41 894 996 42121 38 51 327 441 97 588 673 889 43203 18 329 457 77 82 627 94 47 4056 213 328 416 552 772 73 45287 91 320 787 843 46045 308 60 481 577 695 47124 64 503 2 845 692 777 48273 322 50 465 556 855 49048 463 815

50000 163 97 342 55 482 796 973 81 51020 26 53 339 485 719 901 91 52076 222 67 302 89 514 612 701 73 53087 305 520 53 636 48 700 832 908 54142 619 822 87 906 60 55011 30 287 455 811 51 928 56 56025 123 217 45 54 437 79 82 615 976 57163 76 221 470 503 639 87 754 71 932 87 58002 115 227 47 381 586 794 59063 194 291 413 75 624 94

60040 118 73 74 263 554 834 61439 713 62112 375 505 999 63004 279 64009 257 315 640 90 947 65607 66604 25 33 79 828 72 918 67157 234 703 838 902 68281 439 81 536 861 69174 213 49 376 484 523 25 610 703 838 984

70054 176 291 305 477 589 653 72 834 94 71031 135 263 480 801 72132 261 442 43 632 793 867 73005 153 97 401 5 690 770 883 990 74246 768 801 34 75005 69 544 77

76085 200 44 82 4 382 83 596 616 68 92 830 905 59 77062 234 567 815 900 81 78123 365 905 79197 414 712 67

80100 20 75 689 956 81007 382 663 783 924 82288 99 484 83346 61 403 24 33 584 628 810 53 937 84139 364 430 819 922 35 85024 287 689 872 86320 530 87214 432 817 22 908 28 88287 346 67 74 730 960 89165 306 67 789 802 933

90220 411 23 644 91070 117 622 8 727 803 92315 70 5 531 841 902 93108 380 434 526 50 636 726 844 56 94131 295 388 411 559 746 880 95085 151 275 495 727 96044 97 156 93 715 24 807 58 97451 62 592 970 98075 186 364 477 932 99011 254 98 617 776

100118 74 479 588 600 75 817 102000 611 725 816 26 933 103056 263 913 104257 366 575 797 105453 695 106059 81 107009 25 117 563 782 802 108144 608 46 795 891 109102 342 625 707 951 78 82

110080 136 391 483 635 44 111216 58 602 752 72 857 112160 389 487 523 831 113504 694 948

214088 280 407 12 502 623 869 115268 305 17 579 772 803 72 909 42 116012 272 324 451 543 57 639 834 41 52 929 117600 807 118203 56 432 726 119019 101 43 290 392 652

120046 564 917 121222 624 867 75 953 122149 309 403 553 715 74 892 123029 56 119 88 499 553 854 124099 125 231 413 35 62 75 86 828 125227 328 466 581 953 55 126360 86 549 652 59 705 930 127031 137 322 61 594 667 932 128009 307 48 788 878 923 58 129460 706 858 86

130405 564 83 630 702 71 986 131150 446 519 676 818 132038 122 32 213 19 30 429 133430 559 649 134025 132 21 819 38 43 992 834 956 135181 311 136028 227 380 859 137023 250 354 604 57 717 847 975 138026 650 851 78 908 35 54 139046 362 541 735 932

140411 527 680 717 890 141031 40 70 155 566 78 789 851 142115 202 674 729 946 143045 98 232 30 5673 736 144060 68 514 34 632 55 145519 657 926 29 146012 324 500 35 43 803 147174 371 510 78 641 709 148046 43 50 77 112 91 509 836 985 149262 346 653 70 993

150121 75 299 581 618 876 78 151032 154 414 668 755 822 152194 304 45 563 746 946 153186 509 868 96 918 21 82 154111 222 61 349 665 92 900 51 155034 252 67 419 584 724 801 28 85 947 156084 309 67 77 435 674 786 94 885 157155 244 474 654 73 158185 159134 472 651

III ciągnienie

Wygrane po zł 125

2699 710 4563 5599 7968 90 8655 9267

11127 398 12175 353 13118 394 14303 15673 16267 699 17128 395 502 689 892 18149 415 719

20309 49 992 21599 22599 642 23419 778 24122 378 746 25623 26464 692 27710 29230 85

31739 32869 34037 403 35018 39024 180

40195 41156 43098 897 44113 497 503 45363 47533 975 94 48407 794

55153 648 56948 57278 619 59938

60107 427 715 61353 62735 785 891 65004 66567 67063 209 640 68565

71000 878 72653 73556 74808

81231 390 94 587 632 84218 85077 420 918 87590 89048

92253 97630 98674 803 99722

100703 101013 103164 256 725 104070 105315 411 107272 108547 109143 670

110431 905 115161 357 119530

125098 126153 297 127291 128858 129310

131854 920 133526 816 136051 53 137357 551 640 139691 795

142050 879 144795 145943 89 146649 884 923 147671 149621

150586 152269 885 153706 154188 155226 903 159136 338 963

Wygrane po zł 62.50

548 1293 384 438 2108 802 31 3025 72 230 511 996 4799 5113 45 968 7491 602 8029 401 86 9243

10015 182 11578 832 12494 827 13143 601 974 14295 420 685 738 68 910 15048 174 296 311 500 783 16313 841 17113 54 518 941 18312 40 69 97 754 19187 863

20029 590 845 84 21866 22034 183 465 680 23219 336 24004 62 94 863 25013 184 423 637 26634 661 69 983 27305 98 410 90 543 28102 406 962 29220 426 28 680 843 95

30472 84 31113 15 42 280 534 657 808 32795 33033 274 854 34087 352 560 720 800 35301 60 688 960 36448 767 868 989 37008 194 378 719 845 63 936 38099 155 482 99 39082 330 611

40162 210 349 505 83 41165 42739 77 868 43494 809 44128 237 567 75 98 604 847 975 45113 779 947 58 47063 359 644 799 921 36 47136 39 470 511 48819 60 77 995 49179 230 467 648 86 984

50317 425 83 516 874 938 82 51174 229 507 841 52644 750 928 53789 907 58 54274 354 444 572 986 55068 563 673 781 810 56010 597 643 875 934 52 63 57330 541 48 772 922 58379 433 59245 659 915 55

60106 19 66 225 33 656 61352 473 638 62001 299 654 923 63051 87 106 303 64060 208 377 92 65178 309 431 554 746 66297 673 811 67113 243 349 487 68076 603 742 69406 68 542

70031 232 769 71186 95 476 72038 451 733 73400 860 967 74580 75071 322 403 560 608 920 76694 77079 135 248 378 925 47 79067 733 865

80162 329 711 918 81032 131 81 85 342 713 941 71 82128 574 83170 233 308 404 84083 619 30 86135 315 438 962 87337 574 838 88868 84 89467 576 732

91019 282 476 92440 93000 55 442 731 94856 955 95698 747 838 96017 380 651 79192 223 68 930 98917 99675 910

100265 834 101409 875 952 102360 669 103230 862 920 105323 418 42 106190 769 996 107311 611 108177 109158

110114 56 347 602 998 111095 719 943 112088 702 113459 986 114629 115155 539 739 116099 813 943 117109 69 547 738 118635 760 948 119303 796

120727 121571 83 122122 337 90 901 123641 124747 854 125116 30 231 363 911 47 126390 127537 842 68 975 77 128113 371 782 865 129375 441

130649 882 131210 393 472 635 717 132067 393 875 13322 571 79 840 134420 669 135297 753 856 961 135180 339 42 986 137662 138170 749 139542 788

140190 650 820 142386 143359 443 44 907 144490 792 801 86 145131 63 639 975 146264 78 424 147502 148282 590 785 950 149239 343 45 412

150124 234 541 669 866 151089 198 227 584 152019 238 411 153078 147 285 154117 32 582 155323 785 156085 527 157139 395 455 571 853 932 158288 625 744 68 890 910 86 159406 565

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000 padła na nr 100629

Zł. 15.000 na nr. 111301

Zł. 5.000 na nr. 106730

Zł. 2.000 na n-ry: 33581 129611

Zł. 1.000 na n-ry: 16502 40044 65408 150824 150854

Zł. 500 na n-ry. 3349 7199 62616 109175

Zł. 250 na n-ry: 20218 22101 24321 25562 26808 28972 61048 66827 71103 71231 77405 88324 91911 109291 121680 124596 127582 128464 134359 141762 144059 147822

Wygrane po zł 125

70 1697 3181 6460 793 8337

10738 11329 12121 13956 14097 15973 17149

20360 22958 23335 26027 812 21 27065 206 28924 29318

30596 31252 32302 978 33159 877 35221 885 37316 38335

40144 43186 361 490 46717 48857 910 49295

51188 247 52033 53008 76 544 54127 317 868 56475 57137 576 58130 853

60567 61992 62450 63902 64033 538 873 65085 66044 68883

70002 771 72509 73093 74456 77661 78322 707

80485 686 98 81655 84751 86576 793 88647 832 89525 763

91228 94336 97412 98978 99106

104377 106687 879 108190 683

110037 112163 518 48 113164 292 958 115991 116905 118048 148 50 64 298 459 663 119576

121056 597 122426 125747 126086 127375 784 128077 842 129312 909

130085 354 655 131566 771 804 132378 133772 138046 900 139171

140862 141016 703 142243 147122 63 148725 149309 42 812

150593 665 151667 742 975 152684 155130 156207 157150 493 811 158396 159815

Wygrane po zł 62.50

194 435 558 999 2107 3152 87 883 4181 265 462 80 502 967 5136 926 6175 262 414 773 864 7155 645 8042 154 386 683 746 881 9319 407 718 877

10611 847 11440 81 654 12296 444 594 705 13219 527 15129 16007 510 991 17412 984 90 18077 103 44 58 356 480 799 19538 747 934

20207 339 595 642 770 21003 345 716 834 37 22013 351 814 23060 691 952 24130 254 771 963 72 26331 499 781 926 27149 441 711 28745 29240 470 714

30021 402 700 29 837 32101 56 398 528 909 33076 118 293 660 885 34448 380 35144 495 733 935 36021 777 37343 775 38444 39102

40098 106 89 551 719 979 41079 133 42135 539 743 97 44102 530 743 45116 318 573 46393 434 957 47385 929 48398 906 490116 94 373 428 826

50896 51025 156 424 34 530 52234 95 746 53237 727 28 54017 487 915 56081 127 325 69 607 57149 85 684 834 918 58363 59411

60782 924 61731 63961 64410 66235 338 460 601 61 728 67091 268 667 740 68145 725 69245 76 550

70191 259 71171 817 970 72053 244 73062 296 978 74168 390 533 854 75217 982 76750 77022 959 78157 232 846 972 79835 979

80223 32 495 82147 617 966 83014 364 576 84530 681 85198 744 86219 440 87069 277 561 666 88410 55 940 89189 272 453 796 970

90547 711 91223 751 831 92627 93031 509 75 94669 95916 96351 786 97173 331 85 99610 69 873 986

100072 252 654 101055 489 648 919 102723 800 11 103092 241 370 468 818 960 104583 667 874 105817 106998 107281 756 108081 722 109724 50

111021 343 112289 656 113606 845 115813 46 916 116961 117173 396 762 118336 451 579 687 119369 945

120340 121104 783 880 122136 524 99 123331 644 737 57 124004 54 321 605 125037 132 126325 418 511 127579 699 128084 860 129457 754

130022 293 608 896 131073 233 353 577 646 132056 243 353 59 570 706 133064 703 134362 588 878 135057 136356 137127 713 52 845 138028 603 899 139236 590 881

140600 833 141236 64 573 845 142721 143103 704 54 144126 446 145005 739 146630 52 147027 39 783 148178

151937 152209 927 67 153124 263 384 412 613 154154 155001 544 825 156055 389 447 77 94 600 772 157951 80 158728 904 9 159290 448 547

KANTOROWICZ
Prima flaczki! Okocimskie Świętojańskie t. zw. **Salvator z beczki.**
Restauracja Winiarnia Toruń ul. Szeroka 18 1768

Przypomnienie dla P. T. Klienteli, że **najwyższy czas do remontów pieców.** Wszelkie materiały rezerwowe na składzie. Naprawę pieców wykonuję w terminie i fachowo **Stefan Wyczyński** mistrz zduński **Toruń**, Szewska 7, tel. 26-43 — Rok zał. 1907 1758

46 różnych składów pod jednym dachem
„Kiermasz Światowy"
Bracia Rymarscy
TORUŃ, Staromiejski Rynek 30, tel. 1446.
GDYNIA, Starowiejska 17, tel. 28-23.
1422

SPRZEDAŻE

Nowości w wełnach na komplety sukienki oraz wszelkie **bławaty i galanterie** NAJKORZYSTNIEJ **P. Składanowski** Toruń, St. Rynek 24. Kredyt na asygnaty. 1508

Pończochy gumowe i elastyczne bez gumy poleca Skład Sanitarny **A. Kamiński**, Toruń św. Ducha 1744

Gabinety sypialnie pokoje stołowe kuchnie meble wyściełane poleca na dogodnych warunkach **Fabryka Mebli Zenon KOWALEWSKI** Toruń N. Rynek 18. 1783

Lampki na groby **Gromnice Olej do palenia** poleca **drogeria Foto-Szady** Toruń, Stary Rynek 35. 1798

Detektory głośnikowe. **Czułe** głośniki. **Nowoczesne skrzynki. Okazyjne aparaty** lampowe i wszelki sprzęt radiowy **najkorzystniej** tam, gdzie **największy** wybór i fachowe doświadczenie. Na dogodne spłaty poleca **K. Tułodziecki** Toruń, Małe Garbary 9, telef. 1702. 1805

Okazja
Samochody używane: Mercedes Benz Cabriolet 4-osobowy, Stöver Cabriolet 4-osobowy, oszczędnościowy, Ford Junior de Luxe, karetka 4-drzwiowa, Ford „B" Model, limuzyna większa 4-cylindrowa 13/50 P. S., zł 1.800,—. Stałe Targi Samochodowe, Gdynia, ul. Kwiatkowskiego 24, tel. 35-29. (7307

Licytacja różnych mebli i pianina czarnego odbędzie się w piątek, dnia 21 bm. o godz. 12-tej, na podwórzu p. Sadeckiego w Toruniu przy ul. Mickiewicza 6/8. 1812

Samochód osobowy Citroen „8", 4 cyl. Mot. Flottant rocz. 1934/35, 4-drzwiowa limuzyna, oszczędny, szyby „Securit", nadaje się na taksówkę, — sprzedam, Bydgoszcz, Reja 5, m. 7. Marciniak. 12503

Zegary, biżuterię, optykę po niskich cenach i fachowej obsłudze **Edmund Czajkowski** Tel. 36-61 Bydgoszcz Długa 21 **Własny warsztat reperacyjny** **Dostawca Ubezpieczalni i Kas Chorych.** 5847

Sygnatura' Rep. km. 333/38, 161/38 i 480/37. (10776

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Skarszewach Jan Rybiński, mający kancelarię w Skarszewach, ul. Dworcowa nr. 21 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 28 listopada 1938 r. o godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Skarszewach, sala nr. 11, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużniczki Małgorzaty Cierockiej, owdowiałej Damps w Iłownicy nieruchomość wiejska — gospodarstwo rolne z zabudowaniem, ogólnego obszaru 17.26.02 ha, położone w gminie zbiorowej Liniewo, gromada Iłownica. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego, stajni z przybudówką, stodoły z przybudówką i sklepu. Nieruchomość ma urządzoną księgę gruntową w Sądzie Grodzkim w Skarszewach Iłownica tom I wykaz Lb. 4.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 19.000,—, cena zaś wywołania wynosi zł 14.250,—

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł 1.900,—

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Skarszewach. Rynek nr. 19, sala nr. 13.

Skarszewy, dnia 12 października 1938 r.
(—) **Jan Rybiński, komornik.**

5849

Okazja
Samochody używane: Chevrolet 4 i 6 cyl. zł 600,-, limuzyny 4 drzwiowe, Oldsmobile Roadster 2-osobowy zł 700,—. Stałe Targi Samochodowe, Gdynia, ul. Kwiatkowskiego 24, tel. 35-29. Uwaga: Części i akcesoria do Fordów Juniorów w wielkim asortymencie. (7307

Nowoczesny **salon fryzjerski** z przyległym mieszkaniem, tania dzierżawa, w Toruniu okazyjnie sprzedam. Oferty do Administracji. 1813

Motocykl setka, jak nowy, okazyjnie sprzeda Katafias, Toruń, Rynek Nowomiejski 25. 1814

Szlachetne tynki własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach, znany ze swej dobroci, naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA" Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Oddział Warszawa, ul. Widok 22. Toruń, ul. Mostowa 11, tel. 26-05, — Bydgoszcz. Archit P. Wawrzon, ul. Długa 22, telef. 24-13. Katowice, ul Kościuszki 3. 6729

Sypialnie jadalnie, gabinety, tapczany, kuchnie poleca **T. KASPROWICZ** Toruń, ul. Prosta 5. 847

Wszystkie Panie kupują najmodniejsze kapelusze tylko w firmie **Labor**, Toruń, Szewska 12. Największy wybór, najniższe ceny. 1806

RATUJCIE WŁOSY! **Mag Nr. 1** usuwa łupież, wypadanie włosów. ŻĄDAĆ WSZĘDZIE. 585

Gütermanna FABRYKA W WARSZAWIE. 31912

GDAŃSK

ŻELÓWKI GOLIATOWE Poczwórnej wytrzymałości — Chemicz. farbiarnia Zakład wulkanizacyjny obuwia gumowego. Warsztat obuwia na miarę i reparacyjny. **Müllers Goliath-Sohlerei** właśc. W. Mazyk II. Damm 17. tel. 28939 8537

Zwiedzajcie Weitz-Kaffeestuben Gdańsk, Langgasse 69
- Godny widzenia zimny bufet.
- Gorące potrawy o każdej porze dnia.
- Dobrze zaopatrzony bufet cukierniczy.

8034

RYNEK PRACY

Poszukiwani bileterzy ponad lat 20, z dobrymi referencjami oraz kasjer z praktyką i świadectwami. Zgłaszać się natychmiast: Gdynia, kino Lido, ul. 3 Maja 28, od godz. 5—7-ej. 7419

RÓŻNE

Zginęła 10. X. br. ze sfory psów myśliwskich C. W. K. suka umaszczona czarno-żółte-białe plamy. Wszelkie wiadomości o zaginionym psie uprasza się kierować do C. W. K. Grudziądz, rtm. Nieniewski. 5438

Udzielam tanio korepetycyj i **lekcyj** francuskiego, niemieckiego angielskiego i gry na fortepianie. Adamska, Toruń Sukiennicza 4. 14

REKLAMA DZWIGNIĄ HANDLU

Wszelkie **roboty ślusarskie** wiercenie studzien oraz odlewy żeliwne wykonuje szybko, tanio, firma Pedab, Koszarowa 15-17. (1278

Najlepsze **pierniki** toruńskie, łom piernikowy i waflowy poleca **A. Rost,** dawniej **Hermann Thomas** Toruń, Nowy Rynek nr. 4. hurt, detal. (1811

Ostrzeżenie! Ostrzegamy przed nabyciem weksli na kwotę 350 zł od p. Stankowej Kamilii, sklep kolonialny przy ul. Śląskiej 62. w Gdyni — żyrowanych przez Antoniego i Helenę Toussanit, gdyż są one unieważnione. Antoni i Helena Toussanit, Gdynia, ul. Świętojańska 128. 7418

Słomę prostą w mniejszych i większych ilościach kupi ogrodnictwo French, Grudziądz. 5437

OGŁOSZENIE

Urząd Stanu Cywilnego w Stężycy podaje do wiadomości, iż Buszmann Jan, kawaler, kowal, zamieszkały w W. M. Gdańsku, ul. Am Berge 4 oraz Krefft Wanda, Pelagia, panna, bez zawodu, zamieszkała w Gołubiu, gm. Stężyca, pow. Kartuzy, chcą zawrzeć związek małżeński.

Stężyca, dnia 15 października 1938 r.
Urzędnik Stanu Cywilnego:
(—) Szulta Jan.
(8598

ZAPOWIEDŹ

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) Otton Gustaw Kamiński, ogrodnik, zamieszkały w Gdyni, przy ulicy Gdańskiej nr. 195, syn Gustawa Kamińskiego, murarza, zmarłego, ostatnio zamieszkałego w Gdyni i jego żony Marty z domu Łojewskiej, teraz zamężnej Brodalskiej, zamieszkałej w Gdyni; 2) Łucja Wojtasówna, gospodyni, zamieszkała w Sopotach (Wolne Miasto Gdańsk) Herbststrasse nr. 6, córka Franciszka Wojtasa, piekarza i jego żony Marianny z domu Komorowskiej, zmarłych, ostatnio zamieszkałych w Bobowie powiatu starogardzkiego, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Gdyni i w Sopotach przez „Gazetę Gdańską".

Gdynia, dnia 14 października 1938 r.
Urzędnik stanu cywilnego:
(—) Reinhardt.
(7416

Rep. Km. 598/38. (10775

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 24 października 1938 r. o godz. 12-tej sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu: 150 ctr. żyta w kłosie. Zbiórka licytantów w Stawie u p. Wojciecha Smóla.

Chełmża, dnia 17 października 1938 r.
(—) **Franciszek Gramowski,**
Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży.

Osadę ogrodniczą w Mariankach pod Świeciem

objętości ca 4 mórg z zabudowaniami i sadem owocowym sprzeda Wydział Powiatowy w Świeciu n/W. Oferty z napisem „Kupno osady w Mariankach" przyjmuje się do dnia 31. XI. br.
Zl. 1714/IX. (10777

Podpisany urząd zwraca uwagę na ofertowy przetarg obwodów łowieckich odbyć się mający dnia 29. X. 1938 r. Bliższe szczegóły ogłoszono w Zarządach Gminnych nad Wisłą, Zarządach Miejskich i Starostwach Powiatowych Tczew, Świecie, Grudziądz.

Państwowy Zarząd Wodny w Tczewie.
Zl. 1715/IX. (10772

OBWIESZCZENIE

Na zasadzie § 83 rozp. Rady Ministrów (Dz. U. R. P. Nr. 62/32 poz. 580) ogłasza się, że odbędzie się publiczna licytacja:

1. dnia 24. 10. 1938 r. o godz. 11-tej u p. Falkenhayna Kurta w Białochowie: 7 krów, 32 jałowic, 2 ogierów, 1 stadnika, oraz 32 bekonów ogólnej wartości 9.000,— zł;
2. dnia 25. 10. 38 r. o godz. 9,30 u p. Czyżo B. w Nowejwsi: 1 powózki oraz 1 fortepianu wartości ogólnej 600,— zł;
3. w dniu 25. 10. 38 r. o godz. 9-tej u pp. Leona i Witolda Wędlikowskich z Nowejwsi: 1 kanapy, 2 tuczników, 6 warchlaków, 1 buhaja, 3 jałowic, 3 źrebaków, powózki, 7 jałowic, 1 bufetu, kanapy i 4 foteli i innych rzeczy wartości ogólnej 3.000,— zł;
4. w dniu 27. 10. 38 r. o godz. 12-tej u p. Kloski Stanisława z Szembruka: 1 bryczki, 2 byczków, 2 jałówek, 30 ctr. owsa wartości ogólnej 1210,— zł;
5. w dniu 27. 10. 1938 r. o godz. 16-tej u p. Łucji Smukałowej w Szembruczku: 60 ctr. żyta w słomie i 4 warchlaków wartości ogólnej 620,— zł.

2 Urząd Skarbowy w Grudziądzu.
Zl. 1716/IX. (10778

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie ogłoszeniowej	0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0,80 zł
w tekście na dalszych stronach	0,50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

	zł	
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z dodatkami książkowymi	3,10	miesięcznie
Z odbiorem w administracji z dodatkami książkowymi	2,90	„
Bez dodatków książkowych z doręczaniem przez pocztę	2,20	„
Z odbiorem w administracji	2,00	„
Gazeta Gdańska w Gdańsku: ceny jak powyżej — tylko w guldenach gdańskich.		
Zagranicą	4,00	„

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

UWAGI: Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor naczelny: JAN DRZEWIECKI.
Redaktor odpowiedzialny: Jan Piłatowski w Toruniu, ul. Mickiewicza 138.
Redaktor odpowiedzialny „Gazety Gdańskiej": Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, 1. p.
Wydawca: NARODOWA SPÓŁKA WYDAWNICZA, Sp. z o. o. Czcionkami Drukarni Józef Karol Kuszel w Toruniu.
Adres redakcji i administracji: Toruń, ul. Bydgoska 56. Tel. 29-70, 29-90. Konto P. K. O. nr. 203-141.

Lord-major Londynu uniknął katastrofy

Lord-major Londynu Sir Harry Twyford.

Sir Hary Twyford, dotychczasowy lord major Londynu, w charakterze prezesa komitetu pomocy dla uchodźców czeskich z Sudetów, bawi od kilku dni w Pradze. W drodze do Pragi, szczęśliwym trafem sir Hary Twyford i jego sekretarz uniknęli katastrofy samolotowej. Lord major po przybyciu na lotnisko brukselskie, zajął miejsce w samolocie, udającym się do Berlina, skąd dopiero zamierzał się przesiąść do samolotu, lecącego do Pragi. W ostatniej chwili, dosłownie na minutę przed startem, lord major zajrzawszy do rozkładu lotów, zdecydował się wziąć samolot, kursujący na linii Bruksela—Praga. W 2 godziny po starcie samolot berliński uległ nad Westfalią katastrofie, w której wszyscy pasażerowie zginęli.

Metrowe cygara

Jedna z fabryk cygar w Hawannie na Kubie dla uczczenia jubileuszu 150 lat istnienia obdarowała swych robotników cygarami dł. 1 metra. Dwunastu robotników tak się tym darem uraczyło, że musiano ich z objawami silnego zatrucia nikotynowego odesłać do szpitala.

Matki wiedzą najlepiej

W Hollywood zdarzył się nie dawno następujący wypadek. Do dyrektora jednej z wytworni filmowych nadeszła oferta pewnej prowincjonalnej entuzjastki X muzy. Ofert takich otrzymują wszystkie wytwornie tysiącami. Z reguły też dyrekcje wytwórni odrzucają je bez dłuższego zastanawiania się.

Tym razem jednak stało się inaczej. Dyrektor polecił zaangażować kandydatkę na gwiazdę ekranu.

Gdy go pytano o powód tej decyzji dyrektor wyjaśnił, że do listu przyszłej sławy dołączony był list jej matki z gorącą rekomendacją dla córki. Matka potrafiła z taką wyrazistością i siłą przekonania uwydatnić walory filmowe swej córki, że dyrektor zdecydował się przyjąć ją, bo „matka wie najlepiej" do czego zdolne jest jej dziecko — oświadczył dyrektor swym kolegom i bliższym współpracownikom.

Doświadczenia, jakie zrobiono z wielu dziś powszechnie uznanymi sławami ekranu, potwierdzają słuszność tej zasady. Ginger Rogers, ani Shirley Temples nie byłyby nigdy zasłynęli w świetle jupiterów, gdyby nie ich matki. One to odkryły w swych dzieciach talenty i cechy konieczne dla zdobycia sławy ekranowej i one wysiłkiem woli doprowadziły je do progu sławy. To samo jest z nowym cudownym dzieckiem ekranu Ireną Dare. To też pełną słuszność ma powiedzenie, dziś już powszechne w Hollywood — „Matki wiedzą najlepiej".

Samolot między drapaczami chmur

W tych dniach odbyła się nad Nowym Jorkiem ciekawa próba, świadcząca o postępach, dokonywanych co dnia niemal w dziedzinie lotnictwa. Chodziło o wypróbowanie pewnego wynalazku, którego pomysł zrodził się pod wpływem wyjątkowo licznych w ostatnim czasie katastrof, spowodowanych złą widocznością w czasie lotu. Wynalazek oparty na zasadach mierzenia głębokości oceanicznych przy pomocy ultra krótkich fal, pozwala lotnikowi nawet w czasie najgęstszej mgły orientować się dokładnie w wysokości aparatu nad ziemią i odległości od najbliższej przeszkody. W jednym skrzydle samolotu znajduje się aparat krótkofalowy. Fale wysyłane przez aparat, odbite od przeszkody, chwyta umieszczony w drugim skrzydle aparat odbiorczy, który przy pomocy elektrycznego licznika, połączonego z tabelą, umieszczoną na wysokości oczu pilota, podaje w metrach wysokość, na której znajduje się w danym momencie pilot oraz na jakiej odległości znajduje się najbliższa przeszkoda na drodze lotu. Aparat działał tak sprawnie, że pilot mógł mimo sztucznej mgły, w jaką spowito samolot, latać bezpiecznie nad dachami nowojorskich drapaczy chmur. Odległość każdego szczytu domu, a nawet odległość każdego drzewka rosnącego przy ulicy, lub na placach, nad którymi przelatywał samolot, była dokładnie rejestrowana.

Odkurzacz, który także „pierze" dywany

Ostatnim wyrazem postępu w dziedzinie gospodarstwa domowego, poza elektrycznymi chłodniami, kuchniami i t. p., był do niedawna odkurzacz. Na rynku amerykańskim pojawiły się obecnie odkurzacze udoskonalone, które nie tylko wchłaniają pył, ale „piorą" dywany. Do odkurzacza starego typu wmontowano szczotkę, połączoną z basenem, umieszczonym na odkurzaczu. W naczyniu tym znajduje się specjalny płyn, który przy naciśnięciu szczotki spływa kanalikami i zwilża szczotkę. Płynem tym „zmywa" się cały dywan, dzięki czemu uzyskuje on dawną świeżość i połysk barw. Po wyszczotkowaniu dywan musi przez 5 godzin schnąć. Dzięki nowemu wynalazkowi można oczyścić 100 metrów kwadratowych dywanu w ciągu jednej godziny.

Podatek od kundlów i bastardów

Miłośnicy psa rasowego w Grimsby uzyskali od władz miejskich zarządzenie, na podstawie którego od psów nie zapisanych do rejestrów psa rasowego, pobierany będzie podatek w trzykrotnej wysokości normalnego podatku od psa. Zarządzenie to ma na celu wyparcie z miasta kundlów i bastardów.

Urzędowy łowca pszczół

Policja londyńska, tak bardzo różna od wszystkich policji świata, miała do niedawna w swych szeregach urzędowego łowcę pszczół — który w tych dniach, po 40 latach służby przeszedł na emeryturę. Do zadań jego należało chwytanie bezpańskich rojów pszczół, które co roku wyroiwszy się z pasiek, położonych na peryferiach miasta, obsiadały drzewa parków londyńskich, a raz nawet zabłąkały się do parku królewskiego przy pałacu Buckingham. O każdym na miejsce skupienia roju wysyłała łowcę na miejsce skupienia roju wysyłała łowcę pszczół. O ile prawowity właściciel nie zgłosił się po rój, zbuntowany rój pszczeli znajdował opiekę bądź w pasiekach szpitali londyńskich, czy przytułku, lub też policji, płacąc dzielnym strażnikom ładu i bezpieczeństwa dobrze zasłużone myto w postaci wonnych plastrów miodu.

Strajk okupacyjny na... szczycie wieży ratuszowej

W ten niezwykły sposób usiłuje pewien dekarz zmusić zarząd miasta Madison do wypłaty większej sumy, która mu rzekomo należy się za wykonane roboty. Dekarz wisi tutaj między niebem i ziemią na wysokości 85 m.

Andrzej Soutar

Tajemnicze drogi

39) **Autoryzowany przekład Apolonii Drzewieckiej**

— Gdy ci się pierwszym razem nie powiodło — po morderstwie — Cricchi stracił do ciebie zaufanie. Wiedział też coś o twojej słabości do „dam" Wydelegował więc mnie, abym pilnował, czy spełniasz należycie swe obowiązki.

— Ale przecież tym razem moja praca polegała na robieniu dobrego wrażenia na „damie", ujmując to twoimi słowami.

— Tak, wiem o tym. Cricchi nawet dał mi prezent, abym cię lepiej pilnował.

— Prezent?

— Setkę w banknotach.

— Mój Boże! — westchnął Deveraux. Mertonie, mój chłopcze wystrzegaj się Greków, gdy ci niosą dary!

— W przyszłości tak zrobię — rzekł Merton zaciskając pięści.

— A propos! Czy to możliwe, że zostało ci coś z tej setki? — pytał Deveraux. — Butelka wina świetnie by nam teraz zrobiła. Chodzi mi pewna myśl po głowie, czemu nie omówić jej w sympatycznych warunkach.

Wyszli z parku i skierowali swe kroki wzdłuż Picadilly.

— Wino — przypominał Deveraux.

— Nie używam alkoholu — rzekł Merton. Przecież wiesz o tym.

— Wiem, ale tylko wtedy, gdy jesteś na „robocie" — powiedział łagodnie Deveraux. Czy postawisz butelkę? Jestem trochę krótko z pieniędzmi w tej chwili. Poza tym chciałbym omówić z tobą tą ideę, która mi chodzi po głowie. Trochę wina rozjaśni mi mózg.

— Wino i kobiety Deveraux — to twoja zguba.

Weszli do małej restauracyjki. Wyszukali sobie stolik w kącie i rozmawiali dalej prawie bezgłośnie.

Kelner przyniósł im wczesne wydanie wieczorowego pisma. Na pierwszej stronie dużymi literami była tam cała historia o zniknięciu Carisbroka. Wszystkie dworce i porty obstawiono itd. itd.

— Widzisz — mówił Merton podając Deverauxowi gazetę. Cricchi mógłby dużo o tym powiedzieć.

— Mówiąc szczerze, to mnie Carisbrook w tej chwili zupełnie nie interesuje — odparł Deveraux.

— Aha, a co to za idea, która mnie kosztowała butelkę wina?

— Jadę do Bankstone House — zwierzał się Deveraux rozmarzonym głosem.

Merton popatrzył na niego z politowaniem.

— Mam wrażenie, że o niczym więcej nie myślałeś od naszego wyjazdu tylko o tej dziewczynie.

— Mylisz się — rzekł Deveraux. O niczym więcej nie myślę od chwili, gdy ją po raz pierwszy zobaczyłem.

Merton był zaniepokojony. Zawołał kelnera.

— Proszę o wodę sodową. — To przeklęte wino smakuje jak nafta.

Deveraux obserwował go kątem oka.

— Chcesz być trzeźwym Mertonie, dlaczego?

— Bo mam lepszą ideę od ciebie. Możesz sobie jechać do Bankstone House, ale mnie tam prędko nie zobaczysz.

— Ciągle myślisz o tym duchu?

— Nigdy go nie zapomnę!

— Mertonie, czy ty naprawdę myślisz, że Cricchi miał coś do czynienia ze zniknięciem Carisbrooka?

— Sam już nie wiem, co o tym myśleć.

— Po co cię wysyłał do Bankstone?

— O, zapomnij o tym. Morderstwo Merrimana wytrąciło go z równowagi. Stracił do ciebie zaufanie.

— Ten łotr podejrzewał mnie?

— Szczerze mówiąc, to tak. Ale zmieńmy temat... Mówiłeś mi, że widziałeś ten portfel z brylantami. Brylanty, o których Cricchi nas poinformował zanim wyruszyliśmy po raz pierwszy do Banktone.

— Owszem widziałem.

— I nie znaleźli go?

— Nie. Nie wierzę też, aby go Carisbrook wziął.

— To jest zastanawiające!

— Słuchaj Mertonie, chyba mnie nie podejrzewasz?

— Nie.

Merton pił wodę. — Mów dalej — powiedział pomaga mi to myśleć.

— No więc kto to mógł wziąć?

— Pomyśl dobrze Deveraux. Czy nie podejrzewałeś kogoś od początku?

— Masz na myśli tego starego lisa Cringle'a?

— No, oczywiście.

— Czy wiesz, że Merriman zapisał mu piętnaście tysięcy funtów?

— Wiem jedno — odparł Merton — że z tym człowiekiem nie chciał bym mieć nic do czynienia. Podejrzewałem go od dawna o kradzież portfelu ciągnął dalej Merton. Chciałem mu go nawet odebrać, ale stary mnie oszukał.

— Nie do uwierzenia! — zawołał Deveraux. Tyś chyba oszalał Mertonie. Właściwie kto pije to liche wino, ty czy ja? Tak, Mertonie to cudowna dziewczyna...

— Co do pioruna?...

— Ach Mertonie, gdybym mógł cofnąć zegar, wymazać „wczoraj"! Rozumiesz mnie?

— Dlaczego nie jedziesz do niej?

— Boję się spotkać tam tego starego wariata. Coś mi mówi, że on nie ma dla mnie „braterskich" uczuć.

Merton radził mu: — Tam w kącie jest budka telefoniczna. Zadzwoń i powiedz Patrycji, że masz dla niej dobre wiadomości o Carisbrooku. Przy tej okazji dowiedz się, czy Cringle tam jest.

— Ty zadzwoń — powiedział Deveraux rozmarzonym głosem. Od tego lichego wina rozbolała mnie głowa... Czy wiesz Mertonie, zawsze przeczuwałem, że Cricchi nie zawaha się zwalić winy na nas w krytycznym momencie.

(Ciąg dalszy nastąpi)